

รายงานการติดตามและประเมินผล โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว(บึงจั่ว) จังหวัดร้อยเอ็ด

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ
สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ
กรมทรัพยากรน้ำ

กรกฎาคม 2558

คำนำ

กรมทรัพยากรน้ำ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ (งบไทยเข้มแข็ง) ดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (บึงจิว) ตำบลธงธานี ตำบลบึงนคร จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นโครงการผูกพันปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕ เพื่อปรับปรุงแหล่งน้ำที่เสื่อมโทรมเป็นแก้มลิงบรรเทาปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง เพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ บรรเทาการขาดแคลนน้ำอุปโภค-บริโภค เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเชิงระบบนิเวศ ของประชาชนในพื้นที่

สำนักอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ ได้ให้ความสำคัญต่อโครงการดังกล่าวเป็นอย่างมาก เพื่อให้โครงการมีผลสัมฤทธิ์ ตอบสนองความต้องการของประชาชนตามเป้าประสงค์ของกรมทรัพยากรน้ำ และเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลมาปรับปรุง พัฒนาโครงการ ประกอบกับกรมทรัพยากรน้ำได้เล็งเห็นประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ เป็นภารกิจความรับผิดชอบตามแนวทางการบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงได้กำหนดแนวทางการติดตามและประเมินผล โดยคำนึงถึงเป้าหมายการให้บริการต่อประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ การมีส่วนร่วมของประชาชน ความร่วมมือเพื่อดูแลบำรุงรักษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังโครงการสิ้นสุด

กรมทรัพยากรน้ำ หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนางานในระดับกรม ระดับสำนัก และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อไป

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

กรมทรัพยากรน้ำ

กรกฎาคม ๒๕๕๘

สรุปสำหรับผู้บริหาร

การติดตามและประเมินผล “โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (บึงจิว) จังหวัดร้อยเอ็ด” มีวัตถุประสงค์การประเมิน ๑. เพื่อประเมินวัตถุประสงค์ของโครงการ ได้แก่ ปรับปรุงหนองน้ำธรรมชาติที่เสื่อมโทรมให้เป็นแก้มลิงเก็บกักน้ำ สำหรับการอุปโภค บริโภค การเกษตร ลดปัญหากล้งช่วยบรรเทาปัญหาอุทกภัย และเป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ๒. เพื่อสำรวจความคิดเห็น ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ ของประชาชนผู้ได้รับประโยชน์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีต่อโครงการ ๓. เพื่อรับทราบข้อมูลแนวทางการบริหารจัดการน้ำของผู้นำชุมชนในพื้นที่โครงการ ๔. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ ในการใช้ประโยชน์ ความคุ้มค่า การมีส่วนร่วม และผลกระทบของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ๕. เพื่อชี้แจงภารกิจการจัดการน้ำให้กับผู้นำชุมชน และประชาชนผู้ใช้น้ำให้เห็นคุณค่าและช่วยกันดูแลบำรุงรักษาแหล่งน้ำในพื้นที่

กรอบแนวคิดในการประเมิน เป็นการประเมินรูปแบบ CIPP Model ได้แก่ มิติด้านกระบวนการ การดำเนินโครงการ เพื่อยายงานผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล จากการปฏิบัติงานให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายโครงการในการเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนในฤดูแล้ง บรรเทาปัญหาน้ำท่วม/น้ำหลาก แก้ไขการระบายน้ำ เกือบกักน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

วิธีดำเนินการประเมิน ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ จำนวน ๒๔๑ ครั้วเรือน เจ้าหน้าที่ส่วนพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำ (ช่างคุมงาน) เจ้าหน้าที่ส่วนประสานและบริหารจัดการลุ่มน้ำ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น ๒ ส่วน

๑) สถานภาพทั่วไป และการวิเคราะห์ข้อมูลประเมินทุกมิติ ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

๒) ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และการวิเคราะห์เชิงเหตุและผล (Cause and Effect analysis) โดยใช้รูปแบบการพรรณนาความ

ผลการประเมิน

๑. การสำรวจความคิดเห็นของประชาชน

๑.๑ การดำเนินโครงการ พบว่า แหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการมีสภาพตื้นเขิน และมีวัชพืชปกคลุม มีมากที่สุดเท่ากัน ร้อยละ ๙๗.๑๐ รองลงมาขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้ง ร้อยละ ๗๑.๗๘ น้ำเสียร้อยละ ๕๔.๗๗ และปัญหาน้ำท่วม/การระบายน้ำ ร้อยละ ๔๒.๗๔

๑.๒ การใช้ประโยชน์ก่อนดำเนินโครงการ ประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากโครงการ ร้อยละ ๖๕.๑๕ และไม่ได้ใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๓๔.๘๕ ใช้ประโยชน์ด้านการเกษตร ร้อยละ ๖๑.๐๐ โดยขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง ร้อยละ ๘๐.๒๗ ใช้ได้ทั้งปี ร้อยละ ๑๙.๗๓ เป็นแหล่งน้ำดิบผลิตน้ำประปา ร้อยละ ๔๑.๔๙ โดยใช้ได้ทั้งปี ร้อยละ ๕๗.๐๐ ขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง ร้อยละ ๔๓.๐๐ ทำให้ธรรมชาติสมบูรณ์/รักษาระบบนิเวศ ร้อยละ ๓๘.๕๙ โดยสามารถช่วยรักษาระบบนิเวศได้ทั้งปี ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ใช้ในครัวเรือน ร้อยละ ๓๖.๙๓ โดยขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง ร้อยละ ๗๔.๑๖ ใช้ได้ทั้งปี ร้อยละ ๒๕.๘๔ และใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ (เช่น เป็นแหล่งท่องเที่ยว) ร้อยละ ๒๗.๓๙

๑.๓ ความพึงพอใจในกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ

๑) การมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวม ระดับมาก ร้อยละ ๘๗.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามระบุผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกข้อ และหากนำมาจัดลำดับความสำคัญ พบว่าเข้าใจและยอมรับโครงการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ระดับมาก มีมากที่สุด ร้อยละ ๙๓.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๙) รองลงมา ภายในชุมชนรู้เรื่องและทราบข้อมูลโครงการเป็นอย่างดี ระดับมาก ร้อยละ ๘๙.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๘) และได้มีส่วนร่วมรับฟังและได้แสดงความคิดเห็น ระดับมาก ร้อยละ ๘๘.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๖)

๒) การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวม ระดับมาก ร้อยละ ๙๑.๖๖ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า ประชาชนพึงพอใจในการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นชี้แจงรายละเอียดข้อมูลโครงการฯ และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น พึงพอใจเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการมีความเข้าใจและยอมรับโครงการเป็นอย่างดี พึงพอใจเกี่ยวกับการประสานกับประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ พึงพอใจในการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเช่นไม่เรียกร้องขอสั่งตอบแทนเพื่อกระทำการบางเรื่อง และพึงพอใจในการสนับสนุนและช่วยเหลือด้านการจัดการน้ำแก่ชุมชน/ลุ่มน้ำ ระดับมาก เท่ากัน ร้อยละ ๙๒.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๘) รองลงมา พึงพอใจเจ้าหน้าที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมตลอดเวลาทุกขั้นตอนที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน และพึงพอใจเจ้าหน้าที่ควบคุมการทำงานพร้อมให้คำแนะนำที่ปรึกษาด้านเทคนิคด้วยความเต็มใจเป็นไปอย่างสุภาพ ระดับมาก เท่ากัน ร้อยละ ๙๑.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๓) และพึงพอใจเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้เรียบร้อยและรวดเร็ว ระดับมาก ร้อยละ ๙๐.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๐)

๓) สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวม ระดับมาก ร้อยละ ๙๐.๖๖ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจป้ายชี้แจงประชาสัมพันธ์โครงการ ระดับมาก ร้อยละ ๙๒.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๖) รองลงมา พึงพอใจความพร้อม

และความเหมาะสมของอุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องจักร และวัสดุที่ใช้ในโครงการมีเพียงพอ ระดับมาก ร้อยละ ๙๐.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๑) และพึงพอใจคุณภาพและความทันสมัยของอุปกรณ์และเครื่องจักร ระดับมาก ร้อยละ ๘๙.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๘)

๔) ผลผลิตโครงการ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวม ระดับมาก ร้อยละ ๙๓.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๙) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจป้ายแสดงโครงการ ติดตั้งไว้ชัดเจน ระดับมาก ร้อยละ ๙๖.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๘) รองลงมา พึงพอใจอาคารระบายน้ำพร้อมบาน ปิด-เปิด ร้อยละ ๙๕.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๗) และพึงพอใจดินบดอัดแน่น ร้อยละ ๙๕.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๕)

๕) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อโครงการ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวม ระดับมาก ร้อยละ ๙๒.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจโครงการเฉลิมพระเกียรติ ๘๗ พรรษา (๕ ธันวาคม ๒๕๕๗) ระดับมาก ร้อยละ ๙๘.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๔) รองลงมา พึงพอใจสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติเปลี่ยนแปลงดีขึ้น ร้อยละ ๙๖.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๐) และพึงพอใจ ศูนย์การเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริสา (แก้มลิง ปลูกป่า แหล่งอาหาร การจัดการน้ำ หญ้าแฝกและดิน เศรษฐกิจพอเพียง) ร้อยละ ๙๖.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๙)

๖) ความไม่พึงพอใจ พบว่า ประชาชนบางพื้นที่มีความไม่พึงพอใจในประเด็นต่างๆ ร้อยละ ๒๖.๑๔ โดยแยกประเด็นที่ไม่พึงพอใจ ได้แก่ การเว้นพื้นที่เกาะกลางมากเกินไปทำให้การเก็บกักน้ำ น้อยลง บางครัวเรือนมีผลกระทบจากการยกระดับฝายกั้นน้ำ/ ไม่มีทางระบายน้ำ (บ้านจั่วเหนือ บ้านจั่วใต้ ตำบลธงธานี) บางครัวเรือนไม่สามารถนำน้ำขึ้นมาใช้ได้จากผลกระทบเหนือน้ำไม่ระบายน้ำลงมา และประเด็น การใช้น้ำยังไม่ทั่วถึง/ ระบบกระจายน้ำไม่เพียงพอ รวมถึงการขุดลอกบางจุดไม่ลึกเพียงพอ และประตูส่งน้ำ มีระดับสูงไม่สามารถใช้น้ำได้อย่างเหมาะสม

๑.๔ การใช้ประโยชน์และความคุ้มค่าจากการดำเนินโครงการ

๑) การได้รับประโยชน์ พบว่า ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการในภาพรวม ระดับมาก ร้อยละ ๙๐.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๑) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า มีน้ำเก็บกักไว้ใช้ ประโยชน์ในชุมชนและในครัวเรือน ระดับมาก ร้อยละ ๙๓.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๑) รองลงมา บรรเทาการขาดแคลนน้ำ/ภัยแล้ง ระดับมาก ร้อยละ ๙๓.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๙) และช่วยการระบายน้ำ ระดับมาก ร้อยละ ๘๘.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๖)

๒) ความคุ้มค่า พบว่า การดำเนินโครงการมีความคุ้มค่าในภาพรวม ระดับมาก ร้อยละ ๙๖.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๐) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า ประชาชนใช้น้ำจากโครงการในการ เลี้ยงสัตว์ ได้มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๙๙.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๕) รองลงมา ใช้น้ำสำหรับการปลูกมัน

สำปะหลัง ได้มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๔๘.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๕) และใช้น้ำสำหรับการปลูกยางพารา ได้มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๔๖.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๐)

๑.๕ ผลกระทบเบื้องต้น

๑) **ด้านเศรษฐกิจ** พบว่า ในภาพรวม มีผลกระทบดีขึ้นหรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖๖.๔๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๖๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า สาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น มีถนน มีประปา มีไฟฟ้า ดีขึ้น ร้อยละ ๘๘.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๘๘) รองลงมา มูลค่าที่ดิน เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๗๕.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๗๕) และผลผลิตจากการประกอบอาชีพ เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖๙.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๖๙)

๒) **ด้านสังคม** พบว่า ในภาพรวม มีผลกระทบดีขึ้นหรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๗๙.๕๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๘๐) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า มีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญที่แหล่งน้ำ (เช่น วันลอยกระทง วันพ่อ วันแม่ แข่งเรือ พิธีกรรมต่างๆ) เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๙๔.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๙๔) รองลงมา เป็นแหล่งพักผ่อนหรือแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนดีขึ้น ร้อยละ ๙๓.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๙๓) และการแบ่งปันการใช้น้ำร่วมกันดีขึ้น ร้อยละ ๗๓.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๗๓)

๓) **ด้านสิ่งแวดล้อม** พบว่า ในภาพรวม มีผลกระทบดีขึ้น/เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘๘.๕๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๘๙) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า มีปริมาณน้ำในแหล่งน้ำ ชนิด/ปริมาณสัตว์น้ำ/พืชในแหล่งน้ำ และคุณภาพน้ำ ดีขึ้น เท่ากัน ร้อยละ ๘๙.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๘๙) รองลงมาระบบนิเวศโดยรวมต่อชุมชน ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘๗.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๘๗)

๑.๖ การสนับสนุนการดูแลแหล่งน้ำ

๑) **การตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ** พบว่า มีการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๘๗.๕๕ ยังไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๑๒.๔๕ โดยประชาชนที่เห็นว่ายังไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ ต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๑๐๐

๒) **ต้องการความรู้** พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการการสนับสนุนความรู้ ภาวะเปียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการน้ำ ร้อยละ ๘๕.๐๖

๓) **องค์กรรับผิดชอบในการตั้งกลุ่ม** พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงานสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยต้องการให้ กรมทรัพยากรน้ำและเครือข่ายภาคประชาชน มากที่สุด เท่ากัน ร้อยละ ๓๗.๘๔ รองลงมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๒๔.๓๒

๒. การสำรวจความคิดเห็นผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความคิดเห็นจากนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลธนาฯ และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร พบว่า การดำเนินงานโครงการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น มีผลผลิตโครงการเป็นรูปธรรม ประชาชนสามารถใช้น้ำสำหรับทำนา เลี้ยงสัตว์ และยังมีศูนย์เรียนรู้ตามแนวทางพระราชดำริ มีโครงการปรับภูมิทัศน์เพื่อปลูกป่าเป็นแนวกันชน (Buffer Zone) บริเวณโครงการแหล่งน้ำ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้ศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของที่จะดูแลแหล่งน้ำร่วมกัน มีแผนพัฒนาแหล่งน้ำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นแหล่งพักผ่อน มีการจัดกิจกรรมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในวันสำคัญ และใช้ประโยชน์ร่วมกัน

๓. การสำรวจความคิดเห็นเจ้าหน้าที่โครงการ

๓.๑ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ควบคุมงานโครงการ จำนวน ๓ คน มีการติดตาม/ควบคุมการดำเนินงานในแต่ละวัน และรายงานผลตามแบบฟอร์มของหน่วยงานเป็นรายสัปดาห์ และรายเดือน มีการประชุมเพื่อรายงานความก้าวหน้าของงาน มีการประสานในพื้นที่โครงการร่วมกับเทศบาลตำบลธนาฯ และองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร ทั้งนี้ในการปฏิบัติงานไม่มีปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างบุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายหลังการดำเนินโครงการมีการจัดทำศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ในอนาคตมีแผนสนับสนุนการกระจายน้ำจากบึงกิว (บึงจิว) เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นและสะดวกมากขึ้น และมีแผนที่จะผันน้ำจากแม่น้ำชีมาเติมในบึงกิว (บึงจิว)

๓.๒ การจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.๒๕๔๘ พบว่า ดำเนินการในวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ ณ หอประชุมโรงเรียนธนาฯ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีผู้แทนจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน่วยงานราชการระดับจังหวัด หน่วยงานราชการระดับอำเภอ ผู้แทนจากหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สื่อมวลชน และบริษัทที่ปรึกษา เข้าร่วมประชุม รวมจำนวน ๑๔๘ คน โดยมีการนำเสนอผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ นำเสนอการออกแบบเบื้องต้นของโครงการ การศึกษาความเหมาะสมของโครงการ การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นของโครงการ และการรับฟังความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านต่างๆ ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วยกับรูปแบบโครงการเบื้องต้นที่เสนอ

นอกจากนี้ ส่วนประสานและบริหารจัดการลุ่มน้ำชีตอนล่าง ได้เข้าดำเนินการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความเข้มแข็งดูแลรักษาแหล่งน้ำให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุป การดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เกี่ยวกับ การปรับปรุงแหล่งน้ำธรรมชาติที่เสื่อมโทรมให้เป็นแก้มลิงเก็บกักน้ำสำหรับการอุปโภค บริโภค การเกษตร เลี้ยงสัตว์ บรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง บรรเทาปัญหาน้ำท่วมน้ำหลาก เป็นแหล่งน้ำดิบผลิตน้ำประปา รักษาระบบนิเวศ และเป็นแหล่งที่อยู่ของสัตว์น้ำ สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีศูนย์เรียนรู้ตามแนวทางพระราชดำริ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้ศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีความรู้สึกรับรู้เป็นเจ้าของที่จะดูแลแหล่งน้ำร่วมกัน มีโครงการปรับภูมิทัศน์เพื่อปลูกป่าเป็นแนวกันชน (Buffer Zone) บริเวณโครงการแหล่งน้ำ และได้มีการจัดกิจกรรมบริเวณพื้นที่โครงการแหล่งน้ำ โดยมีการจัดโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสสมหมายมงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๗ พรรษ (๕ ธันวาคม ๒๕๕๓)

๔. ข้อเสนอแนะ

- ๑) ต้องการคลองส่งน้ำจากโครงการมาที่หนองสิม ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ บริเวณโครงการ
- ๒) ต้องการให้มีการขุดลอกให้ลึกกว่าเดิม
- ๓) ต้องการให้เพิ่มท่อระบายน้ำ/เพิ่มระบบกระจายน้ำ
- ๔) ต้องการให้ขุดลอกเกาะกลางเพิ่มขึ้น
- ๕) ต้องการให้ปรับระดับคันของฝายกันน้ำให้เท่าของเดิม (ต่ำลง) เนื่องจากช่วงฤดูฝนเกิดปัญหาน้ำท่วมที่นา
- ๖) ต้องการให้ปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณเกาะกลางเพื่อเป็นแหล่งพักผ่อน

๕. ข้อค้นพบของผู้ศึกษา

- ๑) บริเวณเกาะกลางแหล่งน้ำ ซึ่งเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ รักษาระบบนิเวศ และเป็นที่พักและที่อยู่อาศัยของนกและสัตว์น้ำ แต่ประชาชนบางส่วนต้องการให้มีการขุดลอกเพิ่มเติม ทั้งนี้คณะเจ้าหน้าที่ได้ชี้แจงและอธิบายให้ประชาชนได้เข้าใจถึงความจำเป็นและประโยชน์ของพื้นที่ชุ่มน้ำ ประกอบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแผนจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนในโอกาสต่อไป
- ๒) โครงการดังกล่าว เป็นโครงการขนาดใหญ่ ครอบคลุมพื้นที่ใช้ประโยชน์ ๒ ตำบล จึงเกิดปัญหาการบริหารจัดการน้ำของประชาชน เนื่องจากประชาชนบางครัวเรือนของบ้านสังข์ ตำบลบึงนคร มีที่ตั้งทิศใต้ฝั่งตะวันตกของแหล่งน้ำบึงกิว ได้จัดทำกรยกระดับน้ำเพื่อทดน้ำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่นา ทำให้มีผลกระทบกับประชาชนรอบบึงของตำบลงธานีฝั่งตะวันออก บริเวณบ้านจั่วเหนือ และบ้านจั่วใต้ บางครัวเรือนประสบกับปัญหาการระบายน้ำที่ท่วมในพื้นที่การเกษตรเกินระดับนาข้าวต้องการ ระหว่างการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล เจ้าหน้าที่ควบคุมโครงการ และเจ้าหน้าที่ส่วนประสานและบริหารจัดการลุ่มน้ำชีตอนล่าง ได้ให้ข้อเสนอแนะให้มีการประชุมระหว่างประชาชน/ผู้นำชุมชน ๒ หมู่บ้าน ร่วมกันจัดตั้งเครือข่ายผู้ใช้น้ำระหว่าง ๒ ตำบล เพื่อให้มีการบริหารจัดการ การแบ่งปันการใช้น้ำเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับน้ำท่วมนาข้าวของ ๒ หมู่บ้าน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(๑)
สรุปสำหรับผู้บริหาร	(๒)
สารบัญ	(๘)
สารบัญรูปภาพ/แผนภูมิ	(๑๐)
สารบัญตาราง	(๑๑)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ เหตุผลและความจำเป็น	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๑
๑.๓ ประโยชน์ที่จะได้รับ	๒
๑.๔ ขอบเขตการประเมิน	๒
๑.๕ นิยามและความหมายศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	๒
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	๕
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล	๕
๒.๒ ระเบียบ กฎหมาย นโยบายที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีความพึงพอใจ	๘
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการ	๙
๒.๕ แนวคิดทฤษฎีด้านการติดตามและประเมินผล	๑๐
๒.๖ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	๑๓
บทที่ ๓ รายละเอียดโครงการที่ประเมินและวิธีการประเมิน	๑๕
๓.๑ รายละเอียดโครงการที่ประเมิน	๑๕
๓.๒ วิธีการประเมิน	๑๘
บทที่ ๔ ผลการศึกษา	๒๒
๔.๑ ผลการสำรวจความคิดเห็น ความพึงพอใจ และความไม่พึงพอใจของประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการ	๒๒
๔.๒ ผลการสำรวจความคิดเห็น ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับสถานะแวดล้อม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินโครงการ กระบวนการ ผลสัมฤทธิ์ และแนวทางการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการ	๓๙
๔.๓ ผลการสำรวจความคิดเห็นเจ้าหน้าที่โครงการ เกี่ยวกับสถานะแวดล้อม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินโครงการ กระบวนการ ผลสัมฤทธิ์ และแนวทางการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการ	๔๐

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๔๔
๕.๑ สรุปผลการประเมิน	๔๔
๕.๒ อภิปรายผล	๔๘
๕.๓ ปัญหา อุปสรรค ความไม่พึงพอใจ และข้อเสนอแนะ	๔๙
เอกสารอ้างอิง	๕๑
ภาคผนวก	๕๓
ภาคผนวก ก รูปภาพการลงพื้นที่ติดตามประเมินผลโครงการ	
ภาคผนวก ข บันทึก สนพ. เรื่องรายงานการติดตามประเมินผลฯ ฉบับสมบูรณ์ (อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ เห็นชอบรายงาน)	
ภาคผนวก ค แบบสอบถามประชาชน	
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน	
ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โครงการ ส่วนพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำ	
ภาคผนวก ฉ แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โครงการ ส่วนประสานและบริหารจัดการ ลุ่มน้ำชีตอนล่าง	
คณะผู้จัดทำ	

สารบัญรูปภาพ/แผนภูมิ

ภาพที่	หน้า
๒.๑ กระบวนการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าและผู้รับบริการของ Barkley and Saylor	๘
๓.๑ แสดงที่ตั้งโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำหนองพลึงใหญ่	๑๗
๔.๑ แผนภาพแสดงเพศของกลุ่มตัวอย่าง	๒๒
๔.๒ แผนภูมิแสดงช่วงอายุกลุ่มตัวอย่าง	๒๓
๔.๓ แผนภูมิแสดงระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	๒๓
๔.๔ แผนภูมิแสดงอาชีพหลักของครัวเรือน	๒๔
๔.๕ แผนภาพแสดงการรู้จักกรมทรัพยากรน้ำของกลุ่มตัวอย่าง	๒๔
๔.๖ แผนภูมิแสดงสภาพแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ	๒๔
๔.๗ แผนภาพแสดงการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ	๒๕
๔.๘ แผนภูมิแสดงการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ	๒๕
๔.๙ แผนภาพแสดงการใช้ประโยชน์ในครัวเรือน	๒๖
๔.๑๐ แผนภาพแสดงการใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร	๒๖
๔.๑๑ แผนภาพแสดงเป็นแหล่งน้ำดิบผลิตประปา	๒๖
๔.๑๒ แผนภาพแสดงทำให้ธรรมชาติสมบูรณ์	๒๖
๔.๑๓ แผนภาพแสดงการใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ เช่น เป็นแหล่งท่องเที่ยว	๒๗

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๔.๑	สภาพแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ
๔.๒	การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ก่อนดำเนินโครงการ
๔.๓	การมีส่วนร่วมของประชาชน (ก่อน-ระหว่างดำเนินโครงการ)
๔.๔	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ (การให้บริการ)
๔.๕	สิ่งอำนวยความสะดวก (สนับสนุนการบริการ)
๔.๖	ผลผลิตโครงการ (คุณภาพการผลิต)
๔.๗	ผลลัพธ์โครงการ
๔.๘	ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการ
๔.๙	ด้านความคุ้มค่า
๔.๑๐	ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม
๔.๑๑	การดูแลรักษาแหล่งน้ำให้เกิดประสิทธิภาพ (กลุ่มผู้ใช้น้ำ)
๔.๑๒	ร้อยละความไม่พึงพอใจ

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ เหตุผลและความจำเป็น

บึงกิว (บึงจิว) เป็นแหล่งเก็บกักน้ำธรรมชาติในพื้นที่ตำบลธงธานี และตำบลบึงนคร อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความสำคัญต่อวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชน พืช และสัตว์ ทั้งทางนิเวศวิทยา และสังคมในระดับท้องถิ่น แต่ปัจจุบันมีสภาพเสื่อมโทรม พื้นที่ถูกบุกรุกเพื่อใช้ประโยชน์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอุทกวิทยา และระบบนิเวศ เป็นผลให้เกิดปัญหาการตื้นเขินเสื่อมโทรม ปริมาณ สัตว์น้ำ ลดลงส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕ กรมทรัพยากรน้ำได้รับการสนับสนุนงบประมาณ (งบไทยเข้มแข็ง) ดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ บึงกิว (บึงจิว) ซึ่งเป็นโครงการผูกพันสัญญา ๓ ปี ดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕ โดยปี ๒๕๕๓ งบประมาณ ๔๐.๐๐ ล้านบาท ปี ๒๕๕๔ งบประมาณ ๓๙.๔๕ ล้านบาท และปี ๒๕๕๕ งบประมาณ ๓๙.๔๕ ล้านบาท รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๑๑๘.๙๐ ล้านบาท งบประมาณตามสัญญา ๑๑๘.๘๙ ล้านบาท เพื่อเป็นแก้มลิงบรรเทาปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง เพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ บรรเทา การขาดแคลนน้ำอุปโภค- บริโภค เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และชิงระบบนิเวศ ของประชาชนในพื้นที่

สำนักอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ ได้ให้ความสำคัญต่อโครงการดังกล่าวเป็นอย่างมาก เพื่อให้โครงการมีผลสัมฤทธิ์ ตอบสนองความต้องการของประชาชนตามเป้าประสงค์ของกรมทรัพยากรน้ำ และเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลมาปรับปรุง พัฒนาโครงการ ประกอบกับกรมทรัพยากรน้ำได้เล็งเห็นประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ เป็นภารกิจความรับผิดชอบตามแนวทางการบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดี จึงได้กำหนดแนวทางการติดตาม และประเมินผล โดยคำนึงถึงเป้าหมายการให้บริการต่อประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ การมีส่วนร่วมของประชาชน การดูแลบำรุงรักษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังโครงการสิ้นสุด

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อประเมินวัตถุประสงค์ของโครงการ ได้แก่ ปรับปรุงหนองน้ำธรรมชาติที่เสื่อมโทรมให้เป็นแก้มลิงเก็บกักน้ำ สำหรับการอุปโภค บริโภค การเกษตร ลดปัญหาภัยแล้ง ช่วยบรรเทาปัญหาอุทกภัย และเป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

๑.๒.๒ เพื่อสำรวจความคิดเห็น ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ ของประชาชนผู้ได้รับประโยชน์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีต่อโครงการ

๑.๒.๓ เพื่อรับทราบข้อมูลแนวทางการบริหารจัดการน้ำของผู้นำชุมชนในพื้นที่โครงการ

๑.๒.๔ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ ในการใช้ประโยชน์ ความคุ้มค่า การมีส่วนร่วม และผลกระทบ ของประชาชน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๑.๒.๕ เพื่อชี้แจงภารกิจจัดการน้ำให้กับผู้นำชุมชน และประชาชนผู้ใช้น้ำ ให้เห็นคุณค่า และช่วยกันดูแลบำรุงรักษาแหล่งน้ำในพื้นที่

๑.๓ ประโยชน์ที่จะได้รับ

- ๑.๓.๑ ทำให้ทราบวัตถุประสงค์ของโครงการ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้
- ๑.๓.๒ ทำให้ทราบถึงระดับความคิดเห็น ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ ของประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีต่อโครงการ
- ๑.๓.๓ ทำให้ทราบข้อมูลหรือแนวทางการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการ
- ๑.๓.๔ ทำให้ได้แนวทางการพัฒนา /ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑.๔ ขอบเขตการประเมิน

มุ่งเน้นการประเมินภาพรวมการดำเนินโครงการ ใช้แบบการประเมินแบบ CIPP Model) ครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

๑.๔.๑ ประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context) เพื่อประเมินปัจจัยที่ส่งผลต่อโครงการ ซึ่งจะครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับ ความเป็นมาโครงการ /การอธิบายหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ประเด็นปัญหา เป้าหมาย ความต้องการของชุมชน/พื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย ลักษณะโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ ข้อมูลสภาพชุมชนโดยทั่วไปของพื้นที่โครงการ เป็นต้น

๑.๔.๒ ประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) เพื่อชี้ให้เห็นถึงความพร้อมของทรัพยากรที่มี เช่น แผนงาน งบประมาณ กำลังคน วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เป็นต้น รวมทั้งข้อจำกัด อุปสรรคต่างๆ

๑.๔.๓ ประเมินกระบวนการ (Process) เพื่อค้นหาจุดแข็งจุดอ่อน ข้อบกพร่องของวิธีดำเนินการ ลำดับขั้นตอนของการดำเนินงาน ซึ่งจะครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วม ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจในคุณภาพการให้บริการ เป็นต้น

๑.๔.๔ ประเมินผลผลิตที่เกิดจากโครงการ (Product) เพื่อเปรียบเทียบเป้าหมายในการดำเนินโครงการตามแผนงบประมาณที่กำหนด

๑.๔.๕ ประเมินผลลัพธ์หรือผลกระทบ(Outcome) จากโครงการ โดยเป็นการเปรียบเทียบผลลัพธ์และผลกระทบ ก่อนและหลังมีโครงการ ให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์โครงการ

๑.๔.๖ ชี้แจงทำความเข้าใจ และให้ความรู้ในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ กับผู้นำชุมชน และประชาชนผู้ใช้น้ำ ให้เห็นคุณค่าและช่วยกันดูแลบำรุงรักษาแหล่งน้ำ

๑.๔.๗ ประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๕ นิยามและความหมายศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

๑.๕.๑ การวัดผลการดำเนินงาน (Performance Measure) หมายถึง หน่วยในการตรวจวัดที่สามารถนับได้ในการประเมินผลงาน เป็นการกำหนดการตรวจวัดความสำเร็จของผลผลิต จะต้องชัดเจน สมบูรณ์แบบ สามารถนำมาใช้ได้และเหมาะสมกับเวลา ครอบคลุมทั้งปริมาณ คุณภาพ ค่าใช้จ่าย เวลาที่ใช้ดำเนินการและประสิทธิผล

๑.๕.๒ ผลผลิต (outputs) หมายถึง สินค้า บริการที่ได้จากการดำเนินงานโดยส่วนราชการ ทั้งในรูปแบบของการให้บริการโดยตรงหรือโดยการใช้อัตถุสิ่งของและหรือสิ่งก่อสร้าง เพื่อนำไปใช้ในการให้บริการแก่ประชาชน และภายนอกองค์กรนั้น โดยมีตัวชี้วัดในเชิงปริมาณ คุณภาพ เวลา รวมทั้ง

ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย ในลักษณะ SMART คือ เจาะจง (Specific) วัดได้ (Measurement) บรรลุได้หรือสำเร็จได้ (Achievable) เป็นไปได้จริง (Realistic) และมีเวลาที่ชัดเจน (Time bound)

๑.๕.๓ ผลลัพธ์ หมายถึง ประโยชน์ทางตรงที่เกิดจากสินค้า/บริการ (ผลผลิต) หรือผลที่ได้รับจากการใช้ประโยชน์ผลผลิตของโครงการ ซึ่งมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ และมีหลากหลายมิติ ได้แก่ มิติทางด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต เป็นต้น และหมายรวมถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้ผลผลิตโดยกลุ่มเป้าหมาย

๑.๕.๔ ผลกระทบ หมายถึง ผลอัน ต่อเนื่องมาจากผลผลิตที่ได้ ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ในมิติต่างๆ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ผลที่ได้จากการดำเนินโครงการและการใช้ประโยชน์โครงการ ที่เกิดกับกลุ่มเป้าหมายและผู้ที่มีใช้กลุ่มเป้าหมาย

๑.๕.๕ ความคุ้มค่า หมายถึง ผลต่อเนื่องจากการนำเข้าปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งผลที่ได้รับมีมูลค่าเพิ่มขึ้นหรือสูงขึ้นจากเดิม ทั้งปริมาณ และคุณภาพ เช่น ความคุ้มค่าทางผลผลิต การใช้จ่ายงบประมาณได้ปริมาณหรือคุณภาพสูงกว่าที่คาดการณ์ไว้หรือใช้ระยะเวลาดำเนินการที่น้อยกว่าแผนการที่กำหนด ความคุ้มค่าทางผลลัพธ์เป็นผลประโยชน์ ที่ได้รับสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้งที่เป็นตัวเงินหรือวัตถุประสงค์หรือประโยชน์ที่ได้รับของสินค้านั้นมากกว่าที่คาดการณ์

๑.๕.๖ ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการ หรือความคาดหวัง

๑.๕.๗ การบริหารจัดการ หมายถึง การช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวก ติดตามดูแลสิ่งต่างๆ ให้ดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย

๑.๕.๘ การมีส่วนร่วม หมายถึง การสร้างโอกาสให้ประชาชนได้ตระหนักถึงปัญหาที่แท้จริงของตน และพัฒนาความสามารถในการจัดการ ควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชนและชุมชน

๑.๕.๙ ผู้ให้บริการ หมายถึง หน่วยงานที่มีภารกิจในการสร้างผลผลิต/สินค้า และ/หรือ บริการให้แก่ลูกค้าหรือประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำไปใช้ประโยชน์หรือได้รับความพึงพอใจในบริการ

๑.๕.๑๐ ผู้รับบริการ หมายถึง บุคคล หน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาท /เข้าใจในการได้มาหรือเข้าถึง ตั้งแต่ความเป็นมา การริเริ่มกระบวนการต่างๆ ของสินค้าและบริการ หรือสิ่งก่อสร้างนั้นๆ และความรับผิดชอบต่อสินค้าและบริการที่ได้มาหรือเข้าถึงอย่างต่อเนื่อง

๑.๕.๑๑ ทรัพยากรน้ำ (เฉพาะแหล่งน้ำผิวดิน) หมายถึง แหล่งน้ำธรรมชาติหรือที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ ห้วย หนอง คลอง บึง แม่น้ำ ลำคลอง รวมทั้งพื้นที่ชุ่มน้ำ

๑.๕.๑๒ อนุรักษ์ หมายถึง การสงวน รักษาแหล่งน้ำไว้ เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยมีวิธีการ กำหนดมาตรการ สร้างจิตสำนึก การสร้างเครือข่าย ในการเฝ้าระวังดูแลบำรุงรักษา

๑.๕.๑๓ การฟื้นฟู หมายถึง การปรับปรุงแหล่งน้ำ เพื่อให้คืนสู่สภาพเดิม โดยมีวิธีการ ขุดลอก ตะกอน วัชพืช

๑.๕.๑๔ การพัฒนา หมายถึง การป้องกัน การควบคุม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บและการระบายน้ำ โดยมีวิธีการใช้สิ่งก่อสร้าง ป้องกันการบุกรุก การกัดเซาะ การควบคุมน้ำ

๑.๕.๑๕ น้ำสะอาด หมายถึง สีและ /หรือความขุ่นของน้ำในแหล่งน้ำ มีสีเหลืองจนถึงน้ำตาล ขึ้นอยู่กับชนิดของแหล่งน้ำ และ/หรือเกิดจากสารแขวนลอย เช่น ดิน ทราย ที่อยู่ในแหล่งน้ำ กลิ่นของน้ำในแหล่งน้ำโดยธรรมชาติไม่มีกลิ่น

๑.๕.๑๖ เพียงพอ หมายถึง จำนวนและ/หรือปริมาณน้ำในแหล่งน้ำ มีเพียงพอในการใช้อุปโภค บริโภค และการเกษตร

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (บึงจั่ว) ตำบลธงธานี ตำบลบึงนาราง อำเภอสว่างวีรจักร จังหวัดร้อยเอ็ด คณะทำงานได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
๒. ระเบียบ กฎหมาย นโยบายที่เกี่ยวข้อง
๓. แนวคิดและทฤษฎีความพึงพอใจ
๔. แนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการ
๕. แนวคิดทฤษฎีด้านการติดตามและประเมินผล
๖. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

๒.๑.๑ หลักธรรมาภิบาลสากล

United Nations Development Programme : UNDP (๑๙๙๓) ได้บทวนและให้นิยามคำว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) ใหม่จากเดิมที่ UNESCAP (United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific) ให้ไว้มี ๘ ประการ ว่าเป็นเรื่องของการใช้อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ และการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อจัดการกิจการของประเทศชาติบ้านเมือง รวมทั้งยังได้ กำหนดคุณลักษณะของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาลซึ่งได้นำเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการ พัฒนามนุษย์เข้ามารวมไว้ด้วย รวม ๙ ประการ ดังนี้

๑) การมีส่วนร่วม (Participation) ชายและหญิงทุกคนควรมีสิทธิมีเสียงในการตัดสินใจทั้งโดยทางตรงหรือผ่านทางสถาบันตัวแทนอันชอบธรรมของตน ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมที่เปิดกว้างนั้นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มและการแสดงความคิดเห็น รวมถึงการสามารถเข้ามีส่วนร่วมอย่างมีเหตุผลในเชิงสร้างสรรค์

๒) นิติธรรม (Rule of Law) กรอบตัวบทกฎหมายต้องมีความเป็นธรรม และไม่มีเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสิทธิมนุษยชน

๓) ความโปร่งใส (Transparency) ต้องอยู่บนพื้นฐานของการไหลเวียนอย่างเสรีของข้อมูล ข่าวสาร บุคคลที่มีความสนใจเกี่ยวข้องจะต้องสามารถเข้าถึงสถาบัน กระบวนการ และข้อมูลข่าวสารได้โดยตรง ทั้งนี้การได้รับข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนี้ต้องมีความเพียงพอต่อการทำความเข้าใจและการติดตามประเมินสถานการณ์

๔) การตอบสนอง (Responsiveness) สถาบันและกระบวนการดำเนินงานต้องพยายามดูแลเอาใจใส่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

๕) การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus-Oriented) มีการประสานความแตกต่างในผลประโยชน์ของฝ่ายต่างๆ เพื่อหาข้อยุติร่วมกันอันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นนโยบายและกระบวนการขั้นตอนใดๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

๖) ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม (Equity) ชายและหญิงทุกคนต้องมีโอกาสในการปรับปรุงสถานะหรือรักษาระดับชีวิตความเป็นอยู่ของตน

๗) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) สถาบันและกระบวนการต้องสร้างผลสัมฤทธิ์ที่ตรงต่อความต้องการ และขณะเดียวกันก็ต้องใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๘) ภาระรับผิดชอบ (Accountability) ผู้มีอำนาจตัดสินใจ ไม่ว่าจะอยู่ในภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมก็ตาม ต้องมีภาระรับผิดชอบต่อสาธารณชนทั่วไปและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถาบันของตน

๙) วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Vision) ผู้นำและบรรดาสาธารณชนต้องมีมุมมองที่เปิดกว้างและเล็งการณ์ไกล เกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองและการพัฒนามนุษย์ (สังคม) รวมถึงมีจิตสำนึกว่าอะไรคือความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาดังกล่าว ตลอดจนมีความเข้าใจในความสลับซับซ้อนของบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคมซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในแต่ละประเด็นนั้น

๒.๑.๒ ธรรมาภิบาล (Good Governance) ในภาครัฐราชการ

ประเทศไทยมีการนำแนวความคิด (Corporate Social Responsibility : CSR) และการกำหนดมาตรฐาน ISO ในด้านต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในภาครัฐและภาคเอกชน และบัญญัติศัพท์ไทยขึ้นมาหลายคำ อาทิเช่น ธรรมาภิบาล ประชาธิปไตย ธรรมรัฐ ระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี การปกครองโดยธรรม กรอบการกำกับดูแลที่ดี บรรษัทภิบาล เป็นต้นต่อมาได้มีการใช้คำว่าระบบการบริหารและการจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล(Good Governance) ธรรมาภิบาลให้ความหมายไปในทางบริหารราชการ มีนิยามคำว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือการบริหารจัดการที่ดี คือ ระบบโครงสร้าง กระบวนการต่างๆ ที่ได้วางแนวปฏิบัติหรือวางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม เพื่อให้ส่วนต่างๆ ของสังคมมีการพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและเป็นธรรม เนื่องจากการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นกลไกภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน หรือภาคประชาชน ต่างก็เป็นองค์รวมในการแสดงความคิดเห็นเพราะประชาชนเป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง

ในการนี้ คณะรัฐมนตรีได้มอบให้สำนักงาน ก.พ. นำผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ ของสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ (TDRI) ซึ่งรัฐบาลให้ศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐ เกี่ยวกับธรรมาภิบาล (Good Governance) มาจัดทำบันทึกเรื่องการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกับข้อเสนอแนะให้ออกเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๒ ได้ประกาศ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ และเริ่มมีผลบังคับใช้กับหน่วยงานของรัฐ ตั้งแต่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๒ ซึ่งนับได้ว่าเป็นก้าวแรกหรือเรียกได้ว่าเป็นการวางฐานในการบริหารราชการแนวใหม่ จนกระทั่งได้มีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๐ บังคับใช้ เพื่อให้การปฏิบัติงานส่วนราชการตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยั่งยืนเกิดประโยชน์สุขของประชาชน

๒.๒ ระเบียบ กฎหมาย นโยบายที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ มีหลักพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ๖ ประการ คือ

๑) หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านี้ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

๒) หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ

๓) หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

๔) หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การแสดงประชามติ หรืออื่นๆ

๕) หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

๖) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหาร จัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้า และบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

๒.๒.๒ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๓/๑ มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน

๒.๒.๓ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๖ มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

- ๑) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- ๒) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- ๓) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ๔) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- ๕) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ๖) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- ๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีความพึงพอใจ

๒.๓.๑ ความหมายของความพึงพอใจ

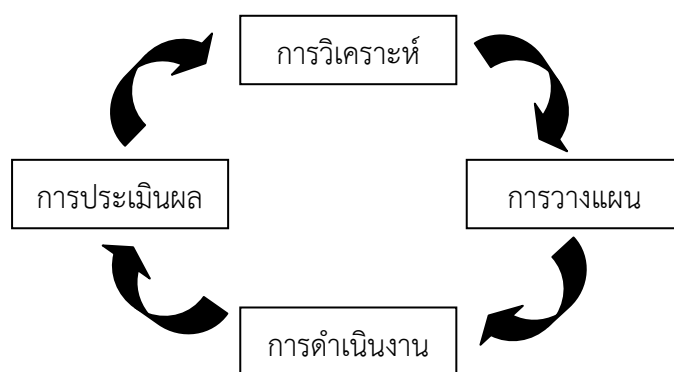
ราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒: ๗๙๓) ให้ความหมาย พึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ

Kotler (๑๙๔๑ อ้างถึงใน อิศรา ภูมาศ, ๒๕๔๖: ๕) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ คือ ระดับความรู้สึกของบุคคลที่เป็นผลมาจากการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามที่เห็นหรือเข้าใจ กับความคาดหวังของบุคคล

Chaplin (๑๙๖๘ อ้างถึงใน ศุภชัย เหลืองสุขเจริญ, ๒๕๔๑: ๗) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกของผู้ที่มารับบริการต่อสถานบริการตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าไปติดต่อขอรับบริการในสถานบริการต่างๆ

๒.๓.๒ ทฤษฎีความพึงพอใจ

Barkley and Saylor (nd.: ๘๔-๘๗ อ้างถึงใน วิไลวรรณ ลิพหาชีวะ และคณะ๒๕๔๗ :๘) ได้กล่าวไว้ว่า ในการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าและผู้รับบริการ มีกระบวนการที่จะทำให้การจัดการโครงการดำเนินงานไปอย่างเป็นระบบ โดยกระบวนการนี้ประกอบด้วย การวิเคราะห์ (Analysis) การวางแผน (Planning) การดำเนินงาน(Implementation) และการประเมินผล(Evaluation) ดังภาพที่ ๒.๑

ภาพที่ ๒.๑ กระบวนการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าและผู้รับบริการของ Barkley and Saylor

John D. Millet (๑๙๕๔: ๙๗ อ้างถึงใน รังสฤษฎ์ จิตดี, ๒๕๓๕: ๑๐) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของหน่วยงานของรัฐ ควรจะพิจารณาจากพฤติกรรมต่างๆ คือ

๑. การให้บริการอย่างเสมอภาค (equitable service) หมายถึง ความยุติธรรมในการบริหารงานภาครัฐที่มี ความเห็นว่าคนทุกคนเท่าเทียมกัน ดังนั้นประชาชนทุกคนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในแง่ของกฎหมายไม่มี การแบ่งแยกกีดกันในการให้บริการประชาชนจะได้รับการปฏิบัติในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลที่ใช้มาตรฐานการให้บริการเดียวกัน

๒. การให้บริการที่ตรงเวลา (timely service) หมายถึง การให้บริการต้องมองว่าการให้บริการสาธารณะ จะต้องตรงเวลาผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐจะถือว่าไม่มีประสิทธิภาพถ้าไม่มีการตรงเวลา ซึ่งจะสร้างความไม่พึงพอใจให้แก่ประชาชน

๓. การให้บริการอย่างเพียงพอ (ample service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะต้องมีลักษณะมีจำนวนการ ให้บริการ และสถานที่ให้บริการอย่างเหมาะสม และมีความเสมอภาคหรือการตรง

เวลาจะไม่มี ความหมายเลย ถ้ามีจำนวนการให้บริการที่ไม่เพียงพอและสถานที่ตั้งที่ให้บริการสร้างความไม่ยุติธรรมให้เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการ

๔. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (continuous service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ โดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลักไม่ใช่อึดความพอใจของหน่วยงานที่ให้บริการว่าจะให้บริการหรือหยุดให้บริการเมื่อใดก็ได้

๕. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (progressive service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่มีการปรับปรุง คุณภาพ และผลการปฏิบัติงานกล่าวอีกนัยหนึ่งคือการเพิ่มประสิทธิภาพหรือความสามารถที่จะทำหน้าที่ได้มากขึ้นโดยใช้ทรัพยากรเท่าเดิม

จากที่กล่าวมา พอสรุปความหมายของคำว่า ความพึงพอใจ ได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการ หรือความคาดหวังแล้ว

๒.๓.๓ การวัดความพึงพอใจที่มีต่อการบริการ

สาโรช ไสยสมบัติ (๒๕๓๔: ๓๙) กล่าวว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการบริการจะเกิดขึ้นหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาถึงลักษณะ ของการให้บริการขององค์การ ประกอบกับระดับความรู้สึกของผู้มารับบริการในมิติต่างๆ ของแต่ละบุคคล ดังนั้นในการวัดความพึงพอใจต่อการบริการอาจกระทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

๑. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีการที่นิยมใช้กันแพร่หลายวิธีหนึ่ง โดยการร้องขอหรือขอความร่วมมือ จากกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัด แสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบ หรือเป็นคำตอบอิสระ โดยคำถามที่ถามอาจจะถามถึงความพึงพอใจในด้านต่างๆ ที่หน่วยงานกำลังให้บริการอยู่ เช่น ลักษณะของการให้บริการ สถานที่ให้บริการ บุคลากรที่ให้บริการ เป็นต้น

๒. การสัมภาษณ์ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการซึ่งเป็นวิธีการที่ต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะจงใจให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบคำถามให้ตรงกับข้อเท็จจริง การวัดความพึงพอใจโดยวิธีการสัมภาษณ์ ณ์นับว่าเป็นวิธีที่ประหยัดและมีประสิทธิภาพอีกวิธีหนึ่ง

๓. การสังเกต เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการได้โดยวิธีการสังเกตจากพฤติกรรมทั้งก่อนมารับบริการ ขณะรอรับบริการและหลังจากการได้รับบริการแล้ว เช่น การสังเกตกิริยาท่าทางการพูด สีหน้า และความถี่ของการมาขอรับบริการ เป็นต้น การวัดความพึงพอใจโดยวิธีนี้ ผู้วัดจะต้องกระทำอย่างจริงจังและมีแบบแผนที่แน่นอน จึงจะสามารถประเมินถึงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการได้อย่างถูกต้อง

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการ

ราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒: ๖๐๗) ให้ความหมายของคำว่า บริการ หมายถึง ปฏิบัติรับใช้ ให้ความสะดวกต่างๆ ส่วนความหมายทั่วไปที่มักกล่าวถึง คือ การกระทำที่เปี่ยมไปด้วยความช่วยเหลือหรือการดำเนินการที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

กุลธน ธนาพงศ์ธร (๒๕๓๐) ได้ชี้ให้เห็นถึงหลักการให้บริการที่สำคัญมี ๕ ประการ คือ

๑. หลักการสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ ประโยชน์และบริการที่องค์การจัดให้นั้น จะต้องตอบสนองความต้องการของบุคลากรส่วนใหญ่หรือทั้งหมดมิใช่เป็นการจัดให้แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ มิฉะนั้นแล้ว นอกจากจะไม่เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้อำนวยประโยชน์และบริการแล้ว ยังไม่คุ้มค่ากับการดำเนินงานนั้นๆ อีกด้วย

๒. หลักความสม่ำเสมอ กล่าวคือ การให้บริการนั้นๆ ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มิใช่ทำๆ หยุดๆ ตามความพอใจของผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติ

๓. หลักความเสมอภาคบริการที่จัดไว้นั้นจะต้องให้แก่ผู้มาใช้บริการทุกคนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ไม่มีการใช้สิทธิพิเศษแก่บุคคลหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในลักษณะต่างจากกลุ่มอื่นอย่างเห็นได้ชัด

๔. หลักความประหยัด ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการบริการจะต้องไม่มากจนเกินกว่าผลที่จะได้รับ

๕. หลักความสะดวก บริการที่จัดให้แก่ผู้รับบริการจะต้องเป็นไปในลักษณะปฏิบัติได้ง่าย สะดวกสบาย สิ้นเปลืองทรัพยากรไม่มากนักทั้งยังไม่เป็นการสร้างความยุ่งยากให้แก่ผู้บริการหรือผู้ใช้บริการมากจนเกินไป

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น พอสรุปความหมายได้ว่า หลักการให้บริการที่ดีจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลส่วนใหญ่ เช่น ความเสมอภาคในการให้บริการความสม่ำเสมอในการบริการ การให้บริการที่ตรงต่อเวลา การให้บริการอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง และต้องมีการพัฒนาระบบการให้บริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๕ แนวคิดทฤษฎีด้านการติดตามและประเมินผล

๒.๕.๑ ความหมายของการติดตามและประเมินผล

อัญชลี ธรรมะวิสิกุล (๒๕๕๒) ได้กล่าวไว้ว่า การติดตามและประเมินผล มีคำซึ่งมีความหมายเฉพาะตัวที่แยกจากกันได้ชัดเจน แต่ในการดำเนินงานหรือจัดกิจกรรมแล้วมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างใกล้ชิด จนทำให้เกิดความสับสนอยู่เสมอ คือ คำว่า ติดตาม (Monitoring) และคำว่า ประเมินผล (Evaluation) ทั้งสองคำดังกล่าวมีวิธีการที่แตกต่างกัน คือ การติดตาม เป็นพฤติกรรมที่มีลักษณะต่างจากการประเมินผล ดังนี้

๑) การติดตาม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลปฏิบัติงานตามแผน ซึ่งมีการกำหนดไว้แล้ว เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจ แก้ไข ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน หรือกำหนดวิธีการดำเนินงานให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ดังนั้น จุดเน้นที่สำคัญของการติดตาม คือ การปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อการตรวจสอบ ควบคุม กำกับ การปฏิบัติงานของโครงการ

๒) การประเมินผล เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำผลมาใช้ในการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการ

๓) การติดตาม จะเกิดขึ้นในขณะที่โครงการกำลังดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ ส่วนการประเมินจะเกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของโครงการ นับตั้งแต่ก่อนตัดสินใจจัดทำโครงการ ในขณะที่ดำเนินงานในช่วงระยะต่างๆ และเมื่อโครงการดำเนินงานเสร็จแล้ว หรือประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

๔) การประเมินผล บางมิตินำมาใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการ การว่าบรรลुวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการที่ตั้งไว้หรือไม่ มีปัญหา อุปสรรคอะไรบ้าง

๕) ความแตกต่างและส่วนที่ซ้ำซ้อนกันของการติดตามและประเมินผล คือ การติดตาม (Monitoring) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่า ได้มีการดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ ของโครงการที่กำหนดได้อย่างไร ข้อมูลที่ได้จะนำมาประกอบ เป็นเครื่องมือ ควบคุม กำกับ การดำเนินงาน ในขณะที่ปฏิบัติโครงการโดยตรง ทั้งในด้านปัจจัย (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) และด้านผลผลิต (Output) สำหรับการประเมินผล (Evaluation) มีขอบข่ายกว้างขวาง ขึ้นอยู่ว่าจะประเมินในขั้นตอนใดของโครงการ เช่น ก่อนเริ่มโครงการ ขณะดำเนินโครงการซึ่งอาจดำเนินการเป็นช่วง เป็นระยะต่างๆ เช่น ทุก ๓ เดือน ทุก ๖ เดือน ทุกปี ประเมินเมื่อโครงการดำเนินงานไประยะครึ่งโครงการ เป็นต้น หรือเป็นการประเมินผลเมื่อโครงการดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว

โดยสรุป การติดตามและประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบความก้าวหน้าของแผนงาน / โครงการ ตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน/โครงการนั้น ๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

๒.๕.๒ แนวคิดและหลักการในด้านประเมินผลโครงการ

Daniel L. Stufflebeam (๑๙๗๑, อ้างถึงใน ชัยสิทธิ์ เถลิงมีประเสริฐ, ๒๕๕๖: ๓๙-๔๐) ได้เสนอตัวแบบ “CIPP Model” ซึ่งเป็นแนวคิดด้านการประเมินผลแผนงาน/โครงการ อย่างเป็นระบบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) องค์ประกอบของ CIPP Model ประกอบด้วย

๑.๑) การประเมินผลบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินผลแผนงาน/โครงการในภาพกว้าง (Macro Analysis) เป็นรูปธรรมพื้นฐานของการประเมินผล โดยทั่วไป เพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นในด้านความสัมพันธ์ของแผนงาน /โครงการ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหาร เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ ฯลฯ

๑.๒) การประเมินผลปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการประเมินผลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การประเมินในด้านอัตรากำลัง งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ วิธีการจัดการ เวลา ฯลฯ ว่ามีเพียงพอหรือไม่ การประเมินผลปัจจัยเบื้องต้นนี้ จะช่วยให้ได้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ ว่าควรปรับวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติอย่างไร ใช้อัตรากำลังเท่าใด วางแผนและดำเนินการอย่างไร ซึ่งจะแตกต่างจากการประเมินสภาวะแวดล้อมในแง่ที่ว่า การประเมินปัจจัยเบื้องต้นเป็นการกระทำเฉพาะกรณีนั้นๆ และวิเคราะห์ภายในแผนงาน/โครงการเท่านั้น

๑.๓) การประเมินผลกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินผลเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนของแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับนักประเมินผล ตลอดจนเป็นการบันทึกสะสมข้อมูลระหว่างการทำงาน จะพบว่าการประเมินผลกระบวนการเป็นการค้นหาคำตอบที่ว่าระบบการทำงาน กลไก ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรบุคคล วิธีการติดต่อสื่อสาร ฯลฯ มีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่ มากน้อยเพียงใด จะมีแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

๑.๔) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดผลและแปลความหมายของผลความสำเร็จของแผนงาน /โครงการ โดยทั่วไปการประเมินผลผลิต เป็นการเปรียบเทียบผลงานที่ทำได้ (ทั้งปริมาณ คุณภาพ ต้นทุน และเวลา) กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนงาน /โครงการ หากผลงานที่ทำได้สูงกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์ แสดงว่าแผนงาน /โครงการ ประสบผลสำเร็จ แต่ถ้าผลงานที่ทำได้น้อยกว่าเกณฑ์ ก็แสดงว่าแผนงาน /โครงการ ไม่ประสบผลสำเร็จ โดยผู้ประเมินจะต้องอธิบายถึงสาเหตุ ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น โดยอาจใช้รายงานการประเมินผลสถานะแวดล้อม การประเมินผลปัจจัยเบื้องต้น และการประเมินผลกระบวนการประกอบในการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคด้วย

๒) รูปแบบและประเด็นการประเมินผลโครงการ ประกอบด้วย

๒.๑) การประเมินผลกระบวนการ (Process Evaluation) หรือการประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency Evaluation) จะเน้นการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของโครงการ โดยศึกษากระบวนการจัดทำกิจกรรมต่างๆ (Activity) ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ที่จะส่งผลให้เกิดผลงาน (Outputs) ของโครงการ โดยจะพิจารณาถึง

- การดำเนินกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนว่าช่วยส่งเสริมหรือเป็นปัญหาอุปสรรคในการบรรลุผลงาน (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes)
- การจัดหาทรัพยากร (Resources) ของโครงการในแต่ละขั้นตอน ตามระยะเวลาที่กำหนด
- วิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่อยู่เหนือการควบคุม ซึ่งมีผลต่อการดำเนินกิจกรรมทั้งทางบวกและทางลบ
- มูลค่าของผลงานที่ได้รับเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่าย

๒.๒) การประเมินผลที่ได ้รับของโครงการ (Project Evaluation) หรือการประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) จะเน้นการวิเคราะห์ประสิทธิผลของโครงการโดยศึกษาว่า ผลงาน (Outputs) ของโครงการสามารถนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ (Project Purpose) ได้หรือไม่ เพียงใด โดยประเด็นในการประเมินจะพิจารณาเกี่ยวกับ

- ประเมินผลความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานโครงการ ตามตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้
- ประเมินผลโดยการวิเคราะห์ความคุ้มค่า (Cost Effectiveness) ของงาน/โครงการ
- วิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่อยู่เหนือการควบคุม ซึ่งมีผลต่อการดำเนินกิจกรรมทั้งทางบวกและทางลบ

๒.๓) การประเมินผลกระทบของโครงการ (Impact Evaluation) จะเน้นการวิเคราะห์ผลที่ได้รับต่อเนื่องจากประสิทธิผลของโครงการ โดยศึกษาว่าผลที่ได้รับจากวัตถุประสงค์โครงการ (Project Purpose) จะไปช่วยสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายแผนงาน (Program Goal) ได้มากน้อยเพียงใด โดยประเด็นในการประเมินจะพิจารณาเกี่ยวกับ

- ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และผลกระทบที่มีต่อแผนงานตามตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้

- วิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่อยู่เหนือการควบคุม ซึ่งมีผลต่อการดำเนินกิจกรรมทั้งทางบวกและทางลบ

๒.๖ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

๒.๖.๑ ความหมายของการมีส่วนร่วม

องค์การสหประชาชาติ (United Nation, ๑๙๗๕: ๔) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำและเกี่ยวกับการกระทำและเกี่ยวข้องกับมวลชน ในระดับต่างๆ ดังนี้ ประการแรก ในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งตัดสินใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ทางสังคมและการจัดสรรทรัพยากร และประการที่สอง ในการกระทำโดยสมัครใจต่อกิจกรรมและโครงการ

ยูวันน์ วุฒิเมธี (๒๕๒๖: ๒๐) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง

ปรัชญา เวสารัชช์ (๒๕๒๘: ๕) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าหมายถึง การที่ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องโดยการใช้ความพยายาม หรือใช้ทรัพยากรบางอย่างส่วนตน ในกิจกรรมซึ่งมุ่งสู่การพัฒนาชุมชน

William W. Reeder (๑๙๗๔: ๓๙) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคลและการมีส่วนร่วมของกลุ่ม

โดยสรุป การมีส่วนร่วม (Participation) จึงหมายถึงการที่บุคคล กลุ่มคน ชุมชน องค์กรภาครัฐ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมเสนอ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติการ ร่วมประเมิน ตรวจสอบ โครงการ/นโยบายต่างๆ ที่มีผลกระทบกับตัวประชาชนทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม ทั้งนี้ เป็นการสร้างโอกาสให้ประชาชนได้ตระหนักถึงปัญหาที่แท้จริงและพัฒนาความสามารถในการจัดการ ควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชนและชุมชน

๒.๖.๒ หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

ยุพาพร รูปงาม (๒๕๔๕) ให้ความหมาย หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ ซึ่ง International Association for Public Participation ได้แบ่งระดับของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

๑) การให้ข้อมูลข่าวสาร (Inform) ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาคราชการจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

๒) การรับฟังความคิดเห็น(Consult) เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

๓) การเกี่ยวข้อง (Involve) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ เป็นต้น

๔) ความร่วมมือ (Collaboration) เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นส่วนหนึ่งกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ เป็นต้น

๕) การเสริมอำนาจแก่ประชาชน(Empower) เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงสุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ โครงการกองทุนหมู่บ้านที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด การทำโครงการและกิจกรรมต่างๆที่เกิดจากความต้องการของประชาชน เป็นต้น

ดังนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ทั้งทางภาครัฐและภาคประชาชนควรมีการสร้างหลักกรรมการมีส่วนร่วมเข้าด้วยกัน เพื่อให้ต่างฝ่ายได้รับรู้ถึงปัญหาและความต้องการไปพร้อมกับประชาชนจะได้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้นในการทำกิจกรรมและการพัฒนาชุมชนของตนเองให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น เพราะการมีส่วนร่วมเป็นหลักประกันที่สำคัญที่จะทำให้ประชาชนทุกคนดำเนินชีวิตอยู่ในชุมชนได้อย่างยั่งยืน

บทที่ ๓

รายละเอียดโครงการที่ประเมินและวิธีการประเมิน

การติดตามและประเมินผล โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (บึงจิว) ตำบลธงธานี ตำบลบึงนคร อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด รายละเอียดประกอบด้วย

๓.๑ รายละเอียดโครงการที่ประเมิน

๓.๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ

บึงกิว (บึงจิว) ตำบลธงธานี ตำบลบึงนคร อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๒๖๐ ไร่ เดิมเป็นแหล่งเก็บกักน้ำธรรมชาติในพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชน พืช และสัตว์ ทั้งทางนิเวศวิทยาและสังคมในระดับท้องถิ่น แต่ปัจจุบัน มีสภาพเสื่อมโทรม พื้นที่ถูกบุกรุกเพื่อใช้ประโยชน์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอุทกวิทยา และระบบนิเวศ เป็นผลให้เกิดปัญหาการตื้นเขินเสื่อมโทรม ปริมาณสัตว์น้ำลดลงส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ใน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ๓ ปี (งบไทยเข้มแข็ง) จำนวน ๑๑๘,๙๐๐,๐๐๐ บาท เป็นโครงการแก้มลิง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕ กรมทรัพยากรน้ำได้รับการสนับสนุนงบประมาณ (งบไทยเข้มแข็ง) ดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (บึงจิว) ซึ่งเป็นโครงการผูกพันสัญญา ๓ ปี ดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕ โดยปี ๒๕๕๓ งบประมาณ ๔๐.๐๐ ล้านบาท ปี ๒๕๕๔ งบประมาณ ๓๙.๔๕ ล้านบาท และปี ๒๕๕๕ งบประมาณ ๓๙.๔๕ ล้านบาท รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๑๑๘.๙๐ ล้านบาท งบประมาณตามสัญญา ๑๑๘,๘๙ ล้านบาท เพื่อเป็นแก้มลิงบรรเทาปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง เพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ บรรเทาการขาดแคลนน้ำอุปโภค-บริโภค เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเชิงระบบนิเวศ ของประชาชนในพื้นที่

สำนักอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ ได้ให้ความสำคัญต่อโครงการดังกล่าวเป็นอย่างมาก เพื่อให้โครงการมีผลสัมฤทธิ์ ตอบสนองความต้องการของประชาชนตามเป้าประสงค์ของกรมทรัพยากรน้ำ และเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลมาปรับปรุง พัฒนาโครงการ ประกอบกับกรมทรัพยากรน้ำได้เล็งเห็นประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ เป็นภารกิจความรับผิดชอบตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี จึงได้กำหนดแนวทางการติดตามและประเมินผล โดยคำนึงถึงเป้าหมายการให้บริการต่อประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ การมีส่วนร่วมของประชาชน การดูแลบำรุงรักษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังโครงการสิ้นสุด

๓.๑.๒ วัตถุประสงค์

- (๑) เพื่อเป็นแก้มลิงบรรเทาปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำของประชาชน
- (๒) เพื่อการอุปโภค บริโภค และส่งเสริมด้านการเกษตร
- (๓) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำของแหล่งน้ำ
- (๔) เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม และเชิงระบบนิเวศ

๓.๑.๓ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- (๑) มีน้ำต้นทุนใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค- ตลอดทั้งปี
- (๒) บรรเทาปัญหาภัยแล้ง และอุทกภัย
- (๓) เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ
- (๔) ฟื้นฟูแหล่งน้ำให้มีความอุดมสมบูรณ์และรักษาระบบนิเวศ
- (๕) ให้ราษฎรได้มีส่วนร่วม ในการจัดตั้งกลุ่มชุมชนผู้ใช้น้ำ หลังการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ
- (๖) ส่งผลให้สภาพความเป็นอยู่ของราษฎรและเศรษฐกิจชุมชนดีขึ้น

๓.๑.๔ งบประมาณ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (บึงจิว) จังหวัดร้อยเอ็ด

กิจกรรม/โครงการ	งบประมาณ	ผลผลิต
๑. งานดินขุดขนทิ้ง ๒. งานคันดินบดอัดแน่น ๓. งานโครงสร้าง	งบไทยเข้มแข็ง - ปี ๒๕๕๓ ๔๐.๐๐ ล้านบาท - ปี ๒๕๕๔ ๓๙.๔๕ ล้านบาท - ปี ๒๕๕๕ ๓๙.๔๕ ล้านบาท รวม ๑๑๘.๙๐ ล้านบาท <u>หมายเหตุ</u> วงเงินตามสัญญา ๑๑๘,๘๙๖,๔๕๙.๑๕ บาท ผู้รับจ้าง บริษัท ส.บรรทัดไทย จำกัด เริ่มสัญญา ๘ มิถุนายน ๒๕๕๓ สิ้นสุดสัญญา ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ต่อมาได้ขยายเวลาก่อสร้าง เพิ่มเติม ๑๒๖ วัน พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๖ (แล้วเสร็จในปี พ.ศ.๒๕๕๖) เป็นสิ้นสุดสัญญาวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๖	๑. งานดินขุดขนทิ้ง ๒,๓๗๔,๘๓๐ ลบ.ม. ๒. งานคันดินบดอัดแน่น กว้าง ๑๐ ม. ยาว ๖,๒๗๙ ม. ๓. งานโครงสร้าง ๓.๑ อาคารระบายน้ำพร้อม บานปิด-เปิด ๑ แห่ง ๓.๒ อาคารทางน้ำเข้า ๑๘ แห่ง ๓.๓ บันได ๑๐ แห่ง

๓.๑.๕ ระยะเวลาดำเนินโครงการ

ระยะเวลา ๑,๐๒๖ วัน พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๖ (แล้วเสร็จในปี พ.ศ.๒๕๕๖)

๓.๑.๖ ผู้รับจ้าง

ผู้รับจ้าง บริษัท ส.บรรทัดไทย จำกัด

๓.๑.๗ แผนที่ตั้งโครงการ

ภาพที่ ๓.๑ แสดงแผนที่ตั้งโครงการ

๓.๒ วิธีการประเมิน

การติดตามและประเมินผล“โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ บึงกิว (บึงจิว) จังหวัดร้อยเอ็ด” เป็นการประเมินภาพรวมผลสัมฤทธิ์ของโครงการ รูปแบบการประเมินเป็นแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ ดำเนินการโดยความร่วมมือของหน่วยงานที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Third Party) กับการปฏิบัติงานในกระบวนการได้มาซึ่งผลผลิตโครงการ (การก่อสร้างและการมีส่วนร่วม ร่วม) ได้แก่ ส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ส่วนยุทธศาสตร์ ส่วนมาตรการ และส่วนบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทรัพยากรน้ำ สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ และส่วนประสานและบริหารจัดการลุ่มน้ำชีตอนล่าง สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๔ จังหวัดขอนแก่น

๓.๒.๑ ขั้นตอนการประเมิน มีดังนี้

- (๑) ศึกษารายละเอียดการประเมินข้อมูลโครงการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- (๒) กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน โดยพิจารณาข้อมูลโครงการ เลือกใช้วัตถุประสงค์ที่เหมาะสม ทั้งนี้ได้มีการเพิ่มเติม ปรับปรุงวัตถุประสงค์เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการบางประการ
- (๓) กำหนดประเด็นประเมิน โดยพิจารณาข้อมูลทฤษฎีที่มีรวบรวมไว้ เพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การประเมิน

๓.๒.๒ เครื่องมือสำหรับการประเมิน

เครื่องมือสำหรับการประเมิน มี ๒ แบบ คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ (Rating scale)

- (๑) เลือกเครื่องมือและพิจารณาประเด็นย่อยของแบบสอบถาม /แบบสัมภาษณ์ ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
- (๒) ปรับปรุง เพิ่มเติมประเด็นย่อยบางประเด็นเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของโครงการที่ประเมินและทรัพยากรที่ใช้ในการประเมิน
- (๓) จำนวนเครื่องมือ มี ๔ ชุด คือ ชุดสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และเกี่ยวข้องกับโครงการ ชุดสำหรับผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุดประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- (๔) รายละเอียดในชุดเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น ๔ ตอน คือ ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ ข้อมูล ประสิทธิภาพของโครงการ และข้อมูล ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ส่วนแบบสัมภาษณ์ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการของโครงการรวมทั้งข้อมูลความร่วมมือในการดูแลบำรุงรักษาแหล่งน้ำในพื้นที่
- (๕) การจัดทำโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อประมวลผลข้อมูล (Ms-Excel)

๓.๒.๓ กลุ่มเป้าหมาย

- (๑) ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ บึงกิว (บึงจิว) จังหวัดร้อยเอ็ด
- (๒) ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (บึงจิว) จังหวัดร้อยเอ็ด
- (๓) เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ และเกี่ยวข้อง โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ บึงกิว (บึงจิว) จังหวัดร้อยเอ็ด

๓.๒.๔ การกำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง ในรูปแบบเจาะจง(Purposive) เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบความน่าจะเป็นของประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกันที่ได้ใช้ประโยชน์จากโครงการไม่แตกต่างกัน สามารถเป็นตัวแทน (Simple Random Sampling) โดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ ผู้นำ อบต. จำนวน ๒ คน ผู้รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับโครงการ จำนวน ๓ คน และประชาชน จำนวน ๒๔๑ คน รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๔๖ คน

๓.๒.๕ สถานที่ดำเนินการ

ตำบลธงธานี ตำบลบึงนคร อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

๓.๒.๖ ระยะเวลาดำเนินการ

พฤศจิกายน ๒๕๕๗ – กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

๓.๒.๗ งบประมาณ

จำนวนงบประมาณ ๘๓,๖๐๐ บาท (แปดหมื่นสามพันหกร้อยบาทถ้วน) แหล่งงบประมาณ งบดำเนินงานสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ และงบดำเนินงาน สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ ร่วมสนับสนุนบุคลากรเก็บข้อมูลภาคสนาม

๓.๒.๘ ประโยชน์ที่จะได้รับ

- (๑) ทำให้ทราบการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ
- (๒) ทำให้ทราบถึงระดับความคิดเห็น ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ ของประชาชน ผู้ได้รับประโยชน์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีต่อโครงการ
- (๓) ทำให้ทราบข้อมูลหรือแนวทางการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการ
- (๔) ทำให้ได้แนวทางการพัฒนา/ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓.๒.๙ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้แบบสอบถาม สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับโครงการ และประชาชนผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ รวมทั้งการถ่ายภาพสถานที่ดำเนินโครงการ

๓.๒.๑๐ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกตามลักษณะของข้อมูล ดังนี้

- (๑) ข้อมูลสภาพแวดล้อมและปัจจัยส่งผลต่อการดำเนินโครงการ ข้อมูลไม่พึงพอใจ และความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และการวิเคราะห์เชิงเหตุและผล (Cause and effect analysis) โดยใช้รูปแบบการพรรณนาความ
- (๒) ข้อมูลความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการ แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ
  - ๑ = ความพึงพอใจ น้อย
  - ๒ = ความพึงพอใจ ปานกลาง
  - ๓ = ความพึงพอใจ มาก

- (๓) ข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์/ความคุ้มค่าจากโครงการ ทั้งก่อนและหลัง แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ
- ๑ = ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์/ความคุ้มค่า น้อย
  - ๒ = ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์/ความคุ้มค่า เท่าเดิม
  - ๓ = ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์/ความคุ้มค่า มาก
- (๔) ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ
- +๑ = ความคิดเห็นดีขึ้น/เพิ่มขึ้น
  - ๐ = ความคิดเห็นเท่าเดิม
  - ๑ = ความคิดเห็นน้อยลง
- (๕) การแปลงค่าเฉลี่ย เป็นค่าร้อยละ
- ข้อ (๒) – (๓) ค่าเฉลี่ย หาร ๓×๑๐๐
- ข้อ (๔) ค่าเฉลี่ย $\times ๑๐๐$
- (๖) ค่าสถิติที่ใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และแผนภูมิประกอบการแสดงผลข้อมูล

๓.๒.๑๑ ข้อจำกัดในการประเมิน

เนื่องจากการประเมินผลหลังโครงการแล้วเสร็จ (Summative Evaluation) จึงไม่สามารถได้ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในระหว่างการดำเนินโครงการ ประกอบการวิเคราะห์ได้ชัดเจน

๓.๒.๑๒ หน่วยงานรับผิดชอบ

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ และสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๔

๓.๒.๑๓ ที่ปรึกษาโครงการ

- (๑) อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ / รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ
- (๒) ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ
- (๓) ผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ
- (๔) ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๔
- (๕) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ
- (๖) ผู้อำนวยการส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล

๓.๒.๑๔ คณะทำงาน

หัวหน้าโครงการ

นางสาวดาริณี วงศ์ชัย

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ผู้ร่วมโครงการ

(๑) นางวงเดือน โพธิ์มาก

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

(๒) นายขวัญชัย พร่อมสุข

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

(๓) นางสาวสุวรรณี โกวิทวรารุณ

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

(๔) นางอำไพ ณะนวล

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

(๕) นายอัษฎา ทีชะ	ตำแหน่ง วิศวกรโยธาชำนาญการ
(๖) นางสาวกุสุมา แก้วทนต์	ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
(๗) นายพิมพ์ภัสส์ พิมพ์สนาม	ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
(๘) นายศุพนันท์ คำแพง	ตำแหน่ง นักวิทยาศาสตร์ปฏิบัติการ

บทที่ ๔ ผลการศึกษา

การติดตามประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (บึงจิว) อำเภอร่องบัว จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ ๑ ผลการสำรวจความคิดเห็น ความพึงพอใจ และความไม่พึงพอใจของประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการ
- ส่วนที่ ๒ ผลการสำรวจความคิดเห็น ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับสถานะแวดล้อมปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินโครงการ กระบวนการ ผลสัมฤทธิ์ และแนวทางการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการ
- ส่วนที่ ๓ ผลการสำรวจความคิดเห็นเจ้าหน้าที่โครงการ เกี่ยวกับสถานะแวดล้อม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินโครงการ กระบวนการ ผลสัมฤทธิ์ และแนวทางการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการ

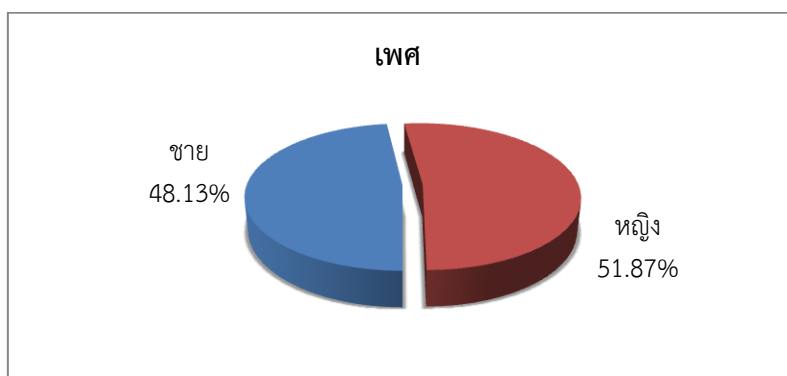
๔.๑ ผลการสำรวจความคิดเห็น ความพึงพอใจ และความไม่พึงพอใจของประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการ

แบ่งเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

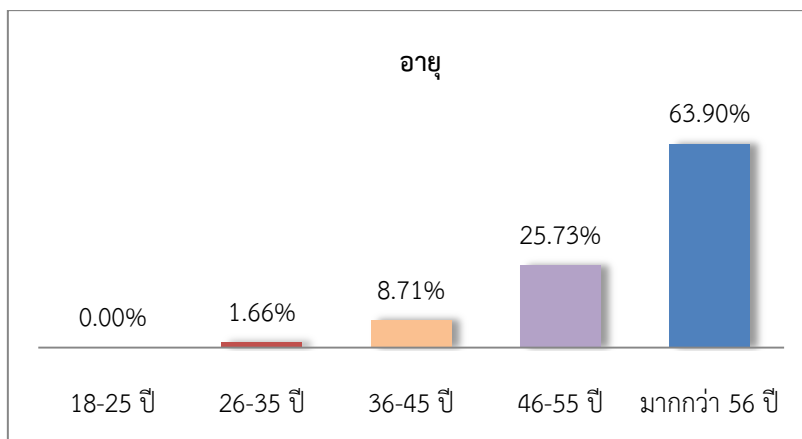
ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และการรู้จักกรมทรัพยากรน้ำ

๑.๑ เพศ ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๕๑.๘๗ เพศชาย ร้อยละ ๔๘.๑๓

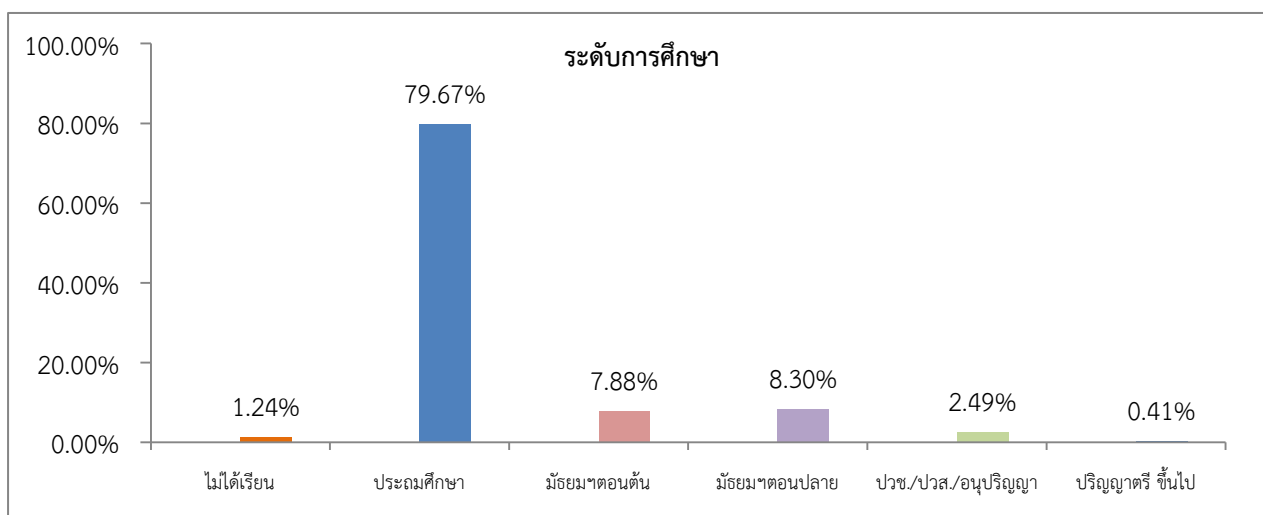
ภาพที่ ๔.๑ แผนภาพแสดงเพศของกลุ่มตัวอย่าง

๑.๒ อายุ ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า ๕๖ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๖๓.๙๐ รองลงมา อายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี ร้อยละ ๒๕.๗๓ อายุ ๓๖-๔๕ ปี ร้อยละ ๘.๗๑ และอายุ ๒๖-๓๕ ปี ร้อยละ ๑.๖๖

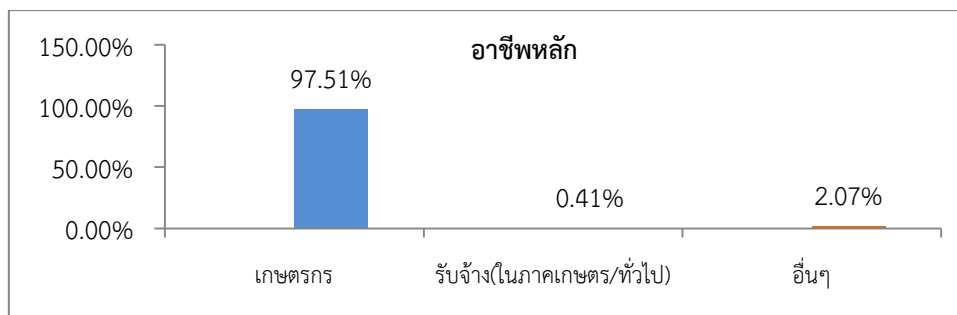
ภาพที่ ๔.๒ แผนภูมิแสดงช่วงอายุกลุ่มตัวอย่าง

๑.๓ ระดับการศึกษา ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา ร้อยละ ๗๙.๖๗ รองลงมา มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ ๘.๓๐ มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ ๗.๘๘ ปวช./ปวส./อนุปริญญา ร้อยละ ๒.๔๙ ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ ๑.๒๔ และปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ ๐.๔๑

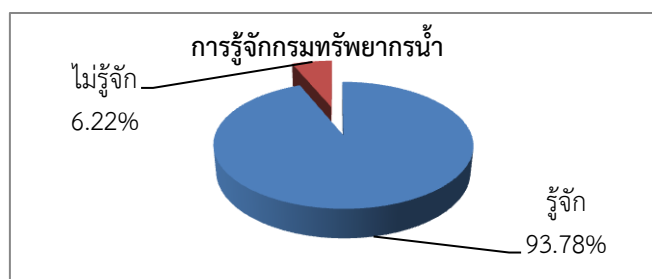
ภาพที่ ๔.๓ แผนภูมิแสดงระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

๑.๔ อาชีพหลักของครัวเรือน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ ๙๗.๕๑ รองลงมา อาชีพอื่นๆ (เช่น รับราชการ พนักงานเอกชน) ร้อยละ ๒.๐๗ และรับจ้าง (รับจ้างในภาคเกษตร และรับจ้างทั่วไป) ร้อยละ ๐.๔๑

ภาพที่ ๔.๔ แผนภูมิแสดงอาชีพหลักของครัวเรือน

๑.๕ การรู้จักกรมทรัพยากรน้ำ ประชาชนส่วนใหญ่รู้จักกรมทรัพยากรน้ำ ร้อยละ ๙๓.๗๘ (โดยรู้จักจากการเข้าดำเนินโครงการ การร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็น เป็นหน่วยงานรัฐ สื่อโทรทัศน์ ฯลฯ) และไม่รู้จักกรมทรัพยากรน้ำ ร้อยละ ๖.๒๒

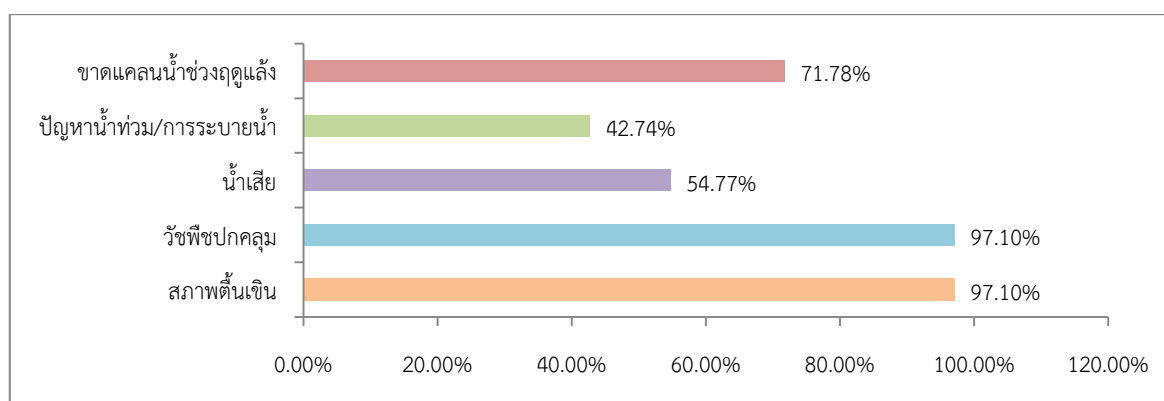

ภาพที่ ๔.๕ แผนภาพแสดงการรู้จักกรมทรัพยากรน้ำของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ

๒.๑ สภาพแหล่งน้ำ ก่อนดำเนินโครงการ

บึงกิว เดิมมีสภาพตื้นเขิน และวัชพืชปกคลุม เฝ้ากัน ร้อยละ ๙๗.๑๐ ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง ร้อยละ ๗๑.๑๘ น้ำเสีย (สี/ มีกลิ่น) ร้อยละ ๕๔.๗๗ และมีปัญหาน้ำท่วม/การระบายน้ำ ร้อยละ ๔๒.๗๔

ภาพที่ ๔.๖ แผนภูมิแสดงสภาพแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ

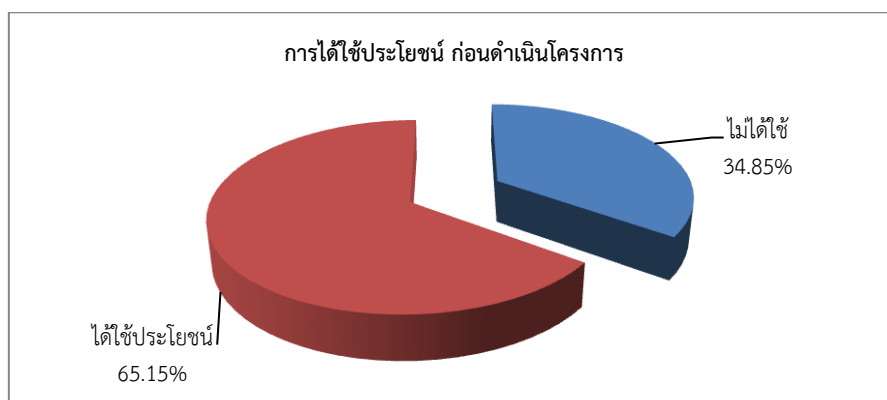
ตารางที่ ๔.๑ สภาพแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ

สภาพแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ*	จำนวน	ร้อยละ
(๑) ตื้นเขิน/ขาดแคลนแหล่งน้ำธรรมชาติ	๒๓๔	๙๗.๑๐
(๒) มีวัชพืชปกคลุม (พืชไม่พึงประสงค์ในลำน้ำ เช่น ผักตบชวา ไมยราบยักษ์ ต้นไม้หักล้มขวางลำน้ำ ฯลฯ)	๒๓๔	๙๗.๑๐
(๓) น้ำเสีย (สี และ/หรือ มีกลิ่น)	๑๓๒	๕๔.๗๗
(๔) ช่วงฤดูน้ำหลาก มีปัญหาน้ำท่วมและการระบายน้ำ	๑๐๓	๔๒.๗๔
(๕) ขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้ง	๑๗๓	๗๑.๗๘
รวม	๒๔๑	๑๐๐.๐๐

*ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

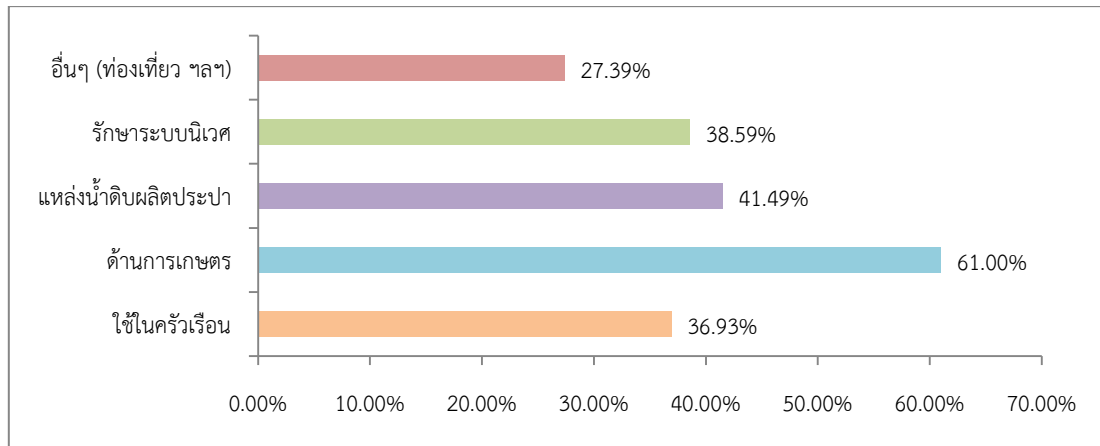
๒.๒ การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ก่อนดำเนินโครงการ

(๑) การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ พบว่า ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๖๕.๑๕ ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๓๔.๘๕

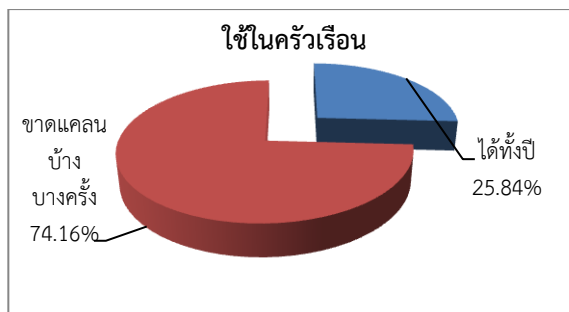

ภาพที่ ๔.๗ แผนภาพแสดงการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ

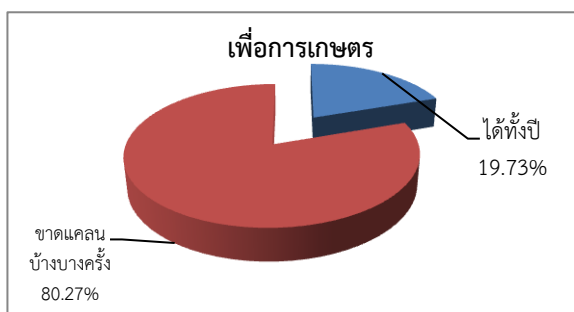
(๒) ด้านการใช้ประโยชน์ ก่อนดำเนินโครงการ พบว่า ประชาชนใช้ประโยชน์ด้านการเกษตร ร้อยละ ๖๑.๐๐ โดยขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง ร้อยละ ๘๐.๒๗ ใช้ได้ทั้งปี ร้อยละ ๑๙.๗๓ เป็นแหล่งน้ำดิบผลิต น้ำประปา ร้อยละ ๔๑.๔๙ โดยใช้ได้ทั้งปี ร้อยละ ๕๗.๐๐ ขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง ร้อยละ ๔๓.๐๐ ทำให้ธรรมชาติสมบูรณ์/รักษาระบบนิเวศ ร้อยละ ๓๘.๕๙ โดยสามารถช่วยรักษาระบบนิเวศได้ทั้งปี ใช้ในครัวเรือน ร้อยละ ๓๖.๙๓ โดยขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง ร้อยละ ๗๔.๑๖ ใช้ได้ทั้งปี ร้อยละ ๒๕.๘๔ และใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ (เช่น เป็นแหล่งท่องเที่ยว) ร้อยละ ๒๗.๓๙

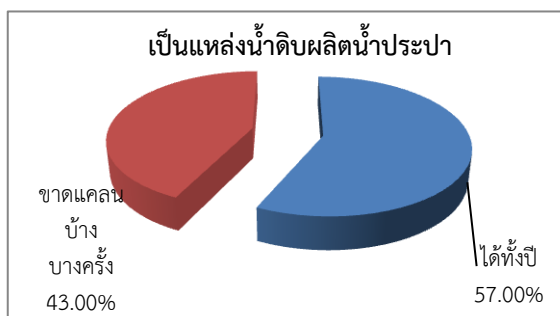
ภาพที่ ๔.๘ แผนภูมิแสดงด้านการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ

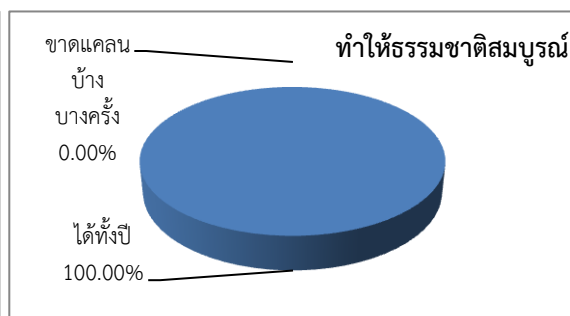
ภาพที่ ๔.๙ แผนภาพแสดงการใช้ประโยชน์ในครัวเรือน

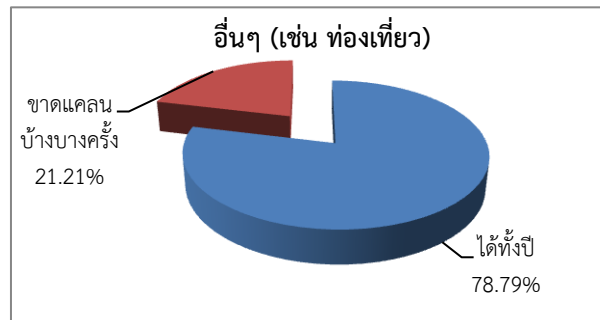
ภาพที่ ๔.๑๐ แผนภาพแสดงการใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร

ภาพที่ ๔.๑๑ แผนภาพแสดงเป็นแหล่งน้ำดิบผลิตน้ำประปา

ภาพที่ ๔.๑๒ แผนภาพแสดงทำให้ธรรมชาติ สมบูรณ์

ภาพที่ ๔.๑๓ แผนภาพแสดงการใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ เช่น เป็นแหล่งท่องเที่ยว

ตารางที่ ๔.๒ การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ก่อนดำเนินโครงการ

การใช้ประโยชน์จากโครงการ*	จำนวน	ร้อยละ
(๑) ใช้ในครัวเรือน	๘๙	๓๖.๙๓
■ ได้ทั้งปี	๒๓	๒๕.๘๔
■ ขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง	๖๖	๗๔.๑๖
(๒) ด้านการเกษตร	๑๔๗	๖๑.๐๐
■ ได้ทั้งปี	๒๙	๑๙.๗๓
■ ขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง	๑๑๘	๘๐.๒๗
(๓) เป็นแหล่งน้ำดิบผลิตน้ำประปา	๑๐๐	๔๑.๔๙
■ ได้ทั้งปี	๕๗	๕๗.๐๐
■ ขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง	๔๓	๔๓.๐๐
(๔) ทำให้ธรรมชาติสมบูรณ์	๙๓	๓๘.๕๙
■ ได้ทั้งปี	๙๓	๑๐๐.๐๐
■ ขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง	๐	๐.๐๐
(๕) แหล่งน้ำเพื่อการอื่นๆ เช่น ท่องเที่ยว	๖๖	๒๗.๓๙
■ ได้ทั้งปี	๕๒	๗๘.๗๙
■ ขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง	๑๔	๒๑.๒๑
รวม	๒๔๑	๑๐๐.๐๐

* ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

๒.๓ ความพึงพอใจ ก่อน ระหว่าง และภายหลังการดำเนินโครงการ (กระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ)

(๑) การมีส่วนร่วมของประชาชน (ก่อน-ระหว่างดำเนินโครงการ) พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวม ระดับมาก ร้อยละ ๘๗.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า ประชาชนเข้าใจและยอมรับโครงการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีระดับมาก มีมากที่สุด ร้อยละ ๙๓.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๙) รองลงมา ภายในชุมชนรู้เรื่องและทราบข้อมูลโครงการเป็นอย่างดี ระดับมาก ร้อยละ ๘๙.๓๓ (๒.๖๘) ได้มีส่วนร่วมรับฟัง และได้แสดงความคิดเห็น ระดับมาก ร้อยละ ๘๘.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๖) ภายในชุมชนได้แนะนำให้อำเภอโครงการที่เป็นประโยชน์ ระดับมาก ร้อยละ ๘๗.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๓) เข้าไปร่วมประสานช่วยเหลือในโครงการระหว่างหน่วยงานกับชุมชนโดยตลอด ร้อยละ ๘๒.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๔๘) และประชาชนได้เข้าสังเกตการณ์ / ประสานการทำงานของเจ้าหน้าที่ ร้อยละ ๘๑.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๔๕) รายละเอียดตามตารางที่ ๔.๓

ตารางที่ ๔.๓ การมีส่วนร่วมของประชาชน (ก่อน-ระหว่างดำเนินโครงการ)

N = ๒๔๑

ประเด็น	ความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	คะแนน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความพึง พอใจ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	คะแนน (%)	คะแนน (%)	คะแนน (%)			
๑. ภายในชุมชนรู้เรื่องและ ทราบข้อมูลโครงการเป็นอย่างดี	๑๗๐ (๗๐.๕๔)	๖๖ (๒๗.๓๙)	๕ (๒.๐๗)	๒.๖๘ (๘๙.๓๓)	๐.๕๑	มาก
๒. ภายในชุมชนได้แนะนำให้ ข้อมูลโครงการที่เป็นประโยชน์	๑๕๗ (๖๕.๑๕)	๘๐ (๓๓.๑๙)	๔ (๑.๖๖)	๒.๖๓ (๘๗.๘๗)	๐.๕๒	มาก
๓. เข้าใจและยอมรับโครงการให้ ความร่วมมือเป็นอย่างดี	๑๙๖ (๘๑.๓๓)	๓๙ (๑๖.๑๘)	๖ (๒.๔๙)	๒.๗๙ (๙๓.๐๐)	๐.๔๗	มาก
๔. ได้มีส่วนร่วมเข้ารับฟังและได้ แสดงความคิดเห็น	๑๖๕ (๖๘.๔๖)	๖๙ (๒๘.๖๓)	๗ (๒.๙๑)	๒.๖๖ (๘๘.๖๗)	๐.๕๓	มาก
๕. ได้เข้าสังเกตการณ์/ประสาน การทำงานของเจ้าหน้าที่	๑๒๗ (๕๒.๗๐)	๙๖ (๓๙.๘๓)	๑๘ (๗.๔๗)	๒.๔๕ (๘๑.๖๗)	๐.๖๓	มาก
๖. เข้าไปร่วมประสานช่วยเหลือ ในโครงการระหว่างหน่วยงาน กับชุมชนโดยตลอด	๑๒๙ (๕๓.๕๓)	๙๘ (๔๐.๖๖)	๑๔ (๕.๘๑)	๒.๔๘ (๘๒.๖๗)	๐.๖๑	มาก
รวม	๑๕๗ (๖๕.๒๘)	๗๕ (๓๐.๙๘)	๙ (๓.๗๔)	๒.๖๒ (๘๗.๓๓)	๐.๕๔	มาก

(๒) การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ (การให้บริการ) พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจ **ในภาพรวม** ระดับมาก ร้อยละ ๙๑.๖๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า ประชาชนพึงพอใจ ในการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นชี้แจงรายละเอียดข้อมูลโครงการฯและเปิดโอกาสให้แสดงความเห็น พึงพอใจเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการมีความเข้าใจและยอมรับโครงการเป็นอย่างดี พึงพอใจเกี่ยวกับการประสานกับประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ พึงพอใจในการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเช่นไม่เรียกร้องขอสิ่งตอบแทนเพื่อกระทำการบางเรื่อง และพึงพอใจในการสนับสนุนและช่วยเหลือด้านการจัดการน้ำแก้มชน /ลุ่มน้ำ ระดับมาก เท่ากัน ร้อยละ ๙๒.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๘) รองลงมาพึงพอใจ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมตลอดเวลาทุกขั้นตอนที่จะมีผลกระทบต่อนักประชาชน และพึงพอใจเจ้าหน้าที่ควบคุมการทำงานพร้อมให้คำแนะนำที่ปรึกษาด้านเทคนิคด้วยความเต็มใจเป็นไปอย่างสุภาพ ระดับมาก เท่ากัน ร้อยละ ๙๑.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๓) พึงพอใจ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้เรียบร้อยและรวดเร็ว ระดับมาก ร้อยละ ๙๐.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๐) และพึงพอใจในการรับฟังข้อร้องเรียนหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงการและเข้าไปติดต่อเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆได้อย่างรวดเร็ว ร้อยละ ๘๙.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๘) รายละเอียดตามตารางที่ ๔.๔

ตารางที่ ๔.๔ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ (การให้บริการ)

N = ๒๔๑

ประเด็น	ความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	คะแนน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความพึง พอใจ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	คะแนน (%)	คะแนน (%)	คะแนน (%)			
๑. จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น และชี้แจงรายละเอียดข้อมูลโครงการฯและเปิดโอกาสให้แสดงความเห็น	๑๙๑ (๗๙.๒๕)	๔๘ (๑๙.๙๒)	๒ (๐.๘๓)	๒.๗๘ (๙๒.๖๗)	๐.๔๓	มาก
๒. เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ มีความเข้าใจและยอมรับโครงการเป็นอย่างดี	๑๙๑ (๗๙.๒๕)	๔๖ (๑๙.๐๙)	๔ (๑.๖๖)	๒.๗๘ (๙๒.๖๗)	๐.๔๖	มาก
๓. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้เรียบร้อยและรวดเร็ว	๑๗๐ (๗๐.๕๔)	๖๙ (๒๘.๖๓)	๒ (๐.๘๓)	๒.๗๐ (๙๐.๐๐)	๐.๔๘	มาก
๔. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมตลอดเวลาทุกขั้นตอนที่จะมีผลกระทบต่อนักประชาชน	๑๘๒ (๗๕.๕๒)	๕๓ (๒๑.๙๙)	๖ (๒.๔๙)	๒.๗๓ (๙๑.๐๐)	๐.๕๐	มาก
๕. ประสานกับประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ	๑๙๘ (๘๒.๑๖)	๓๔ (๑๔.๑๑)	๙ (๓.๗๓)	๒.๗๘ (๙๒.๖๗)	๐.๔๙	มาก

ประเด็น	ความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	คะแนน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความพึง พอใจ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	คะแนน (%)	คะแนน (%)	คะแนน (%)			
๖. เจ้าหน้าที่ควบคุมการทำงาน พร้อมให้คำแนะนำ ที่ปรึกษา ด้านเทคนิค ด้วยความเต็มใจ เป็นไปอย่างสุภาพ	๑๘๐ (๗๔.๖๙)	๕๗ (๒๓.๖๕)	๔ (๑.๖๖)	๒.๗๓ (๙๑.๐๐)	๐.๔๙	มาก
๗. รับฟังข้อร้องเรียน หรือให้ คำแนะนำเกี่ยวกับโครงการ และเข้าไปติดต่อเพื่อแก้ไข ปัญหาต่างๆได้อย่างรวดเร็ว	๑๗๓ (๗๑.๗๘)	๕๘ (๒๔.๐๗)	๑๐ (๔.๑๕)	๒.๖๘ (๘๙.๓๓)	๐.๕๕	มาก
๘. ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เช่นไม่เรียกร้องขอสิ่งตอบแทนเพื่อกระทำการบางเรื่อง	๑๙๖ (๘๑.๓๓)	๓๖ (๑๔.๙๔)	๙ (๓.๗๓)	๒.๗๘ (๙๒.๖๗)	๐.๕๐	มาก
๙. สนับสนุนและช่วยเหลือด้าน การจัดการน้ำแก่ชุมชน/ลุ่มน้ำ	๑๙๑ (๗๙.๒๕)	๔๖ (๑๙.๐๙)	๔ (๑.๖๖)	๒.๗๘ (๙๒.๖๗)	๐.๔๖	มาก
รวม	๑๘๖ (๗๗.๐๙)	๕๐ (๒๐.๖๑)	๕ (๒.๓๐)	๒.๗๕ (๙๑.๖๓)	๐.๔๘	มาก

(๓) สิ่งอำนวยความสะดวก (สนับสนุนการบริการ) พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจ ในภาพรวม ระดับมาก ร้อยละ ๙๐.๖๖ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจป้ายชี้แจงประชาสัมพันธ์โครงการ ระดับมาก ร้อยละ ๙๒.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๖) รองลงมา พึงพอใจความพร้อมและความเหมาะสมของอุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องจักร และ วัสดุที่ใช้ในโครงการมีเพียงพอ ระดับมาก ร้อยละ ๙๐.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๑) และพึงพอใจคุณภาพและ ความทันสมัยของอุปกรณ์และเครื่องจักร ระดับมาก ร้อยละ ๘๙.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๘) รายละเอียดตาม ตารางที่ ๔.๕

ตารางที่ ๔.๕ สิ่งอำนวยความสะดวก (สนับสนุนการบริการ)

N = ๒๔๑

ประเด็น	ความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	คะแนน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความพึง พอใจ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	คะแนน (%)	คะแนน (%)	คะแนน (%)			
๑. ป้าย ชี้แจงประชาสัมพันธ์ โครงการ	๑๘๔ (๗๖.๓๕)	๕๕ (๒๒.๘๒)	๒ (๐.๘๓)	๒.๗๖ (๙๒.๐๐)	๐.๔๕	มาก

ประเด็น	ความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	คะแนน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความพึง พอใจ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	คะแนน (%)	คะแนน (%)	คะแนน (%)			
๒. ความพร้อมและความเหมาะสมของอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องจักร และวัสดุที่ใช้ในโครงการมีเพียงพอ	๑๗๕ (๗๒.๖๒)	๖๑ (๒๕.๓๓)	๕ (๒.๐๗)	๒.๗๑ (๙๐.๓๓)	๐.๕๐	มาก
๓. คุณภาพและความทันสมัยของอุปกรณ์และเครื่องจักร	๑๗๐ (๗๐.๕๔)	๖๖ (๒๗.๓๙)	๕ (๒.๐๗)	๒.๖๘ (๘๙.๓๓)	๐.๕๑	มาก
รวม	๑๗๖ (๗๓.๑๗)	๖๑ (๒๕.๑๗)	๔ (๑.๖๖)	๒.๗๒ (๙๐.๖๖)	๐.๔๙	มาก

(๔) ด้านผลผลิตโครงการ (คุณภาพการผลิต) พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจ ในภาพรวม ระดับมาก ร้อยละ ๙๓.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๙) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจป้ายแสดงโครงการ ติดตั้งไว้ชัดเจน ระดับมาก ร้อยละ ๙๖.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๘) รองลงมา พึงพอใจอาคารระบายน้ำพร้อมบาน ปิด- เปิด ร้อยละ ๙๕.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๗) พึงพอใจดินบดอัดแน่น ร้อยละ ๙๕.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๕) พึงพอใจอาคารทางน้ำเข้า ร้อยละ ๙๔.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๓) พึงพอใจในพื้นที่โครงการตรงกับความต้องการ ร้อยละ ๙๑.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๓) พึงพอใจดินขุดขนทิ้ง ร้อยละ ๘๘.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๖) และพึงพอใจขุดลอกหนองน้ำ (ถูกต้องตามแบบที่ต้องการฯ) ร้อยละ ๘๘.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๕) รายละเอียดตามตารางที่ ๔.๖

ตารางที่ ๔.๖ ผลผลิตโครงการ (คุณภาพการผลิต)

N = ๒๔๑

ประเด็น	ความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	คะแนน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความพึง พอใจ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	คะแนน (%)	คะแนน (%)	คะแนน (%)			
๑. ขุดลอกหนองน้ำ(ถูกต้องตามแบบที่ต้องการ)	๑๗๑ (๗๐.๙๕)	๕๖ (๒๓.๒๔)	๑๔ (๕.๘๑)	๒.๖๕ (๘๘.๓๓)	๐.๕๙	มาก
๒. ดินขุดขนทิ้ง	๑๗๗ (๗๓.๔๕)	๔๖ (๑๙.๐๙)	๑๘ (๗.๔๖)	๒.๖๖ (๘๘.๖๗)	๐.๖๑	มาก
๓. ดินบดอัดแน่น	๒๐๖ (๘๕.๔๘)	๓๓ (๑๓.๖๙)	๒ (๐.๘๓)	๒.๘๕ (๙๕.๐๐)	๐.๓๘	มาก
๔. อาคารระบายน้ำพร้อมบานปิด-เปิด	๒๑๑ (๘๗.๕๕)	๒๘ (๑๑.๖๒)	๒ (๐.๘๓)	๒.๘๗ (๙๕.๗๗)	๐.๓๖	มาก

ประเด็น	ความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	คะแนน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความพึง พอใจ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	คะแนน (%)	คะแนน (%)	คะแนน (%)			
๕. อาคารทางน้ำเข้า	๒๐๓ (๘๔.๒๓)	๓๖ (๑๔.๙๔)	๒ (๐.๘๓)	๒.๘๓ (๙๔.๓๓)	๐.๓๙	มาก
๖. บ้านโค คสล.	๒๐๙ (๘๖.๗๓)	๒๙ (๑๒.๐๓)	๓ (๑.๒๔)	๒.๘๕ (๙๕.๐๐)	๐.๓๙	มาก
๗. พื้นที่โครงการตรงกับความต้องการ	๑๘๕ (๗๖.๗๖)	๔๘ (๑๙.๙๒)	๘ (๓.๓๒)	๒.๗๓ (๙๑.๐๐)	๐.๕๑	มาก
๗. ป้ายแสดงโครงการ ติดตั้งไว้ชัดเจน	๒๑๕ (๘๙.๒๒)	๒๓ (๙.๕๔)	๓ (๑.๒๔)	๒.๘๘ (๙๖.๐๐)	๐.๓๖	มาก
รวม	๑๙๗ (๘๑.๗๙)	๓๗ (๑๕.๕๑)	๗ (๒.๗๐)	๒.๗๙ (๙๓.๐๐)	๐.๔๕	มาก

(๕) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อโครงการ (คุณภาพผลลัพธ์) พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวม ระดับมาก ร้อยละ ๙๒.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจโครงการเฉลิมพระเกียรติ ๘๗ พรรษา (๕ ธันวาคม ๒๕๕๓) ระดับมาก ร้อยละ ๙๘.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๔) รองลงมา พึงพอใจ สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติเปลี่ยน นแปลงดีขึ้น ร้อยละ ๙๖.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๐) พึงพอใจ ศูนย์การเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริฯ (แก้มลิง ปลุกป่า แหล่งอาหาร การจัดการน้ำ หญ้าแฝกและดิน เศรษฐกิจพอเพียง) ร้อยละ ๙๖.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๙) พึงพอใจ บรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ร้อยละ ๙๑.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๔) พึงพอใจการประกอบอาชีพเปลี่ยนแปลงดีขึ้น ร้อยละ ๘๙.๗๖ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๙) พึงพอใจ เก็บกัก น้ำเพื่อรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ระบบนิเวศ) ร้อยละ ๘๙.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๘) และพึงพอใจ บรรเทาและแก้ไขปัญหาน้ำหลาก/น้ำท่วม ร้อยละ ๘๒.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๔๘) รายละเอียดตามตารางที่ ๔.๗

ตารางที่ ๔.๗ ผลลัพธ์โครงการ

N = ๒๔๑

ประเด็น	ความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	คะแนน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความพึง พอใจ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	คะแนน (%)	คะแนน (%)	คะแนน (%)			
๑. บรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง	๑๘๗ (๗๗.๖๐)	๔๕ (๑๘.๖๗)	๙ (๓.๗๓)	๒.๗๔ (๙๑.๓๓)	๐.๕๒	มาก
๒. บรรเทาและแก้ไขปัญหาน้ำหลาก/น้ำท่วม	๑๔๑ (๕๘.๕๑)	๗๕ (๓๑.๑๒)	๒๕ (๑๐.๓๗)	๒.๔๘ (๘๒.๖๗)	๐.๖๘	มาก

ประเด็น	ความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	คะแนน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความพึง พอใจ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	คะแนน (%)	คะแนน (%)	คะแนน (%)			
๓. สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ เปลี่ยนแปลงดีขึ้น	๒๑๙ (๙๐.๘๘)	๑๙ (๗.๘๘)	๓ (๑.๒๔)	๒.๙๐ (๙๖.๖๗)	๐.๓๔	มาก
๔. การประกอบอาชีพ เปลี่ยนแปลงดีขึ้น	๑๘๒ (๗๕.๕๒)	๔๔ (๑๘.๒๖)	๑๕ (๖.๒๒)	๒.๖๙ (๘๙.๖๗)	๐.๕๘	มาก
๕. โครงการเฉลิมพระเกียรติ ๘๗ พรรษา (๕ ธ.ค.๕๗)	๒๒๗ (๙๔.๑๙)	๑๔ (๕.๘๑)	๐ (๐๐.๐๐)	๒.๙๔ (๙๘.๐๐)	๐.๒๓	มาก
๖. ศูนย์การเรียนรู้ตามแนวพระ ราชดำรัสฯ (แก้มลิง ปลูกป่า แหล่งอาหาร การจัดการน้ำ หญ้าแฝกและดิน เศรษฐกิจ พอเพียง)	๒๑๕ (๘๙.๒๑)	๒๖ (๑๐.๗๙)	๐ (๐๐.๐๐)	๒.๘๙ (๘๖.๓๓)	๐.๓๑	มาก
๗. เก็บกักน้ำเพื่อรักษา ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ระบบนิเวศ)	๑๖๖ (๖๘.๘๘)	๗๒ (๒๙.๘๘)	๓ (๑.๒๔)	๒.๖๘ (๘๙.๓๓)	๐.๔๙	มาก
รวม	๑๙๑ (๗๙.๒๖)	๔๒ (๑๗.๔๙)	๘ (๓.๒๕)	๒.๗๖ (๙๒.๐๐)	๐.๔๕	มาก

ตอนที่ ๓ ประสิทธิผลโครงการ

๓.๑ ผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์และความคุ้มค่า

(๑) ด้านการได้รับ ประโยชน์ พบว่า ประชาชนได้รับประโยชน์ จากโครงการ ใน ภาพรวม มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๙๐.๒๕ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๑) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า มีน้ำเก็บกักไว้ใช้ประโยชน์ในชุมชนและในครัวเรือน มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๙๓.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๑) รองลงมา บรรเทาการขาดแคลนน้ำ /ภัยแล้ง มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๙๓.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๙) ช่วยการระบายน้ำ มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๘๘.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๖) และ บรรเทาน้ำหลาก /น้ำท่วม/อุทกภัย มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๘๕.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๕๗) รายละเอียดตามตารางที่ ๔.๘

ตารางที่ ๔.๘ ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการ

N = ๒๔๑

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	คะแนน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความพึง พอใจ
	มากกว่า ก่อนมี โครงการ	เท่าเดิมไม่ เปลี่ยนแปลง	น้อยกว่า ก่อนมี โครงการ			
	คะแนน (%)	คะแนน(%)	คะแนน (%)			
๑. มีน้ำเก็บกักไว้ใช้ประโยชน์ ในชุมชนและในครัวเรือน	๒๐๔ (๘๔.๖๕)	๒๘ (๑๑.๖๒)	๙ (๓.๗๓)	๒.๘๑ (๙๓.๖๗)	๐.๔๘	มาก
๒. บรรเทาน้ำหลาก/น้ำท่วม/ อุทกภัย	๑๕๐ (๖๒.๒๔)	๗๘ (๓๒.๓๗)	๑๓ (๕.๓๙)	๒.๕๗ (๘๕.๖๗)	๐.๖๐	มาก
๓. บรรเทาการขาดแคลนน้ำ/ ภัยแล้ง	๑๙๙ (๘๒.๕๗)	๓๔ (๑๔.๑๑)	๘ (๓.๓๒)	๒.๗๙ (๙๓.๐๐)	๐.๔๘	มาก
๔. ช่วยการระบายน้ำ	๑๗๕ (๗๒.๖๑)	๕๐ (๒๐.๗๕)	๑๖ (๖.๖๔)	๒.๖๖ (๘๘.๖๗)	๐.๖๐	มาก
รวม	๑๘๒ (๗๕.๕๒)	๔๘ (๑๙.๗๒)	๑๑ (๔.๗๖)	๒.๗๑ (๙๐.๒๕)	๐.๕๔	มาก

(๒) ด้านความคุ้มค่า พบว่า การดำเนินโครงการมีความคุ้มค่า **ในภาพรวม** มากกว่า ก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๒.๙๐ (ค่าเฉลี่ย ๙๖.๖๗) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ในโครงการทำนาข้าว รองลงมาปลูกข้าวโพด ยางพารา และมันสำปะหลัง และบางครัวเรือนเลี้ยงสัตว์ ได้ใช้น้ำจากโครงการได้มากกว่าเดิม โดยที่ประชาชนใช้น้ำจากโครงการในการเลี้ยงสัตว์ ได้มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๙๙.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๕) รองลงมา ใช้น้ำสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง ได้มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๙๘.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๕) ใช้น้ำสำหรับการปลูกยางพารา ได้มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๙๖.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๐) ใช้น้ำสำหรับการปลูกข้าวโพด ได้มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๙๕.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๕) และใช้น้ำสำหรับการทำนาข้าว ได้มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๙๔.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๒) รายละเอียดตามตารางที่ ๔.๙

ตารางที่ ๔.๙ ด้านความคุ้มค่า

N = ๒๔๑

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	คะแนน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความพึง พอใจ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	คะแนน (%)	คะแนน (%)	คะแนน (%)			
๑. ทำนาข้าว (N=๒๓๙)	๒๐๖ (๘๖.๑๙)	๒๓ (๙.๖๒)	๑๐ (๔.๑๙)	๒.๘๒ (๙๔.๐๐)	๐.๔๘	มาก

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	คะแนน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความพึง พอใจ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	คะแนน (%)	คะแนน (%)	คะแนน (%)			
๒. ปลุกข้าวโพด (N=๘๕)	๗๔ (๘๗.๐๖)	๙ (๑๐.๕๘)	๒ (๒.๓๕)	๒.๘๕ (๙๕.๐๐)	๐.๔๒	มาก
๓. ปลุกมันสำปะหลัง (N=๑๙)	๑๘ (๙๔.๗๔)	๑ (๕.๒๖)	๐ (๐.๐๐)	๒.๙๕ (๙๘.๓๓)	๐.๒๓	มาก
๔. ปลุกยาง (ยางพารา) (N=๒๐)	๑๘ (๙๐.๐๐)	๒ (๑๐.๐๐)	๐ (๐.๐๐)	๒.๙๐ (๙๖.๖๗)	๐.๓๑	มาก
๕. อื่นๆ (เช่น เลี้ยงสัตว์) (N=๕๗)	๕๖ (๙๘.๒๕)	๑ (๑.๗๕)	๐ (๐.๐๐)	๒.๙๘ (๙๙.๓๓)	๐.๑๓	มาก
รวม	๗๔ (๙๑.๒๕)	๗ (๗.๔๔)	๒ (๑.๓๑)	๒.๙๐ (๙๖.๖๗)	๐.๓๑	มาก

๓.๒ ผลกระทบต่อชุมชนและหมู่บ้าน

ผลกระทบจากการดำเนินโครงการ ในภาพรวม พบว่า การดำเนินโครงการมีผลกระทบ ดีขึ้นหรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๗๘.๑๒ (ค่าเฉลี่ย ๐.๗๘) รายละเอียดผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม เป็นดังนี้

(๑) ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ในภาพรวม มีผลกระทบดีขึ้นหรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖๖.๔๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๖๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า สาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น มีถนน มีประปา มีไฟฟ้า เป็นต้น ดีขึ้น ร้อยละ ๘๘.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๘๘) รองลงมา มูลค่าที่ดิน เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๗๕.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๗๕) ผลผลิตจากการประกอบอาชีพ เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖๙.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๖๙) รายได้ในครัวเรือน เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕๘.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๕๘) และรายจ่ายในครัวเรือน เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔๒.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๔๒)

(๒) ด้านสังคม พบว่า ในภาพรวม มีผลกระทบดีขึ้นหรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๗๙.๕๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๘๐) เมื่อพิจารณาผลกระทบในรายประเด็นย่อย พบว่า มีกิจกรรมในวันสำคัญที่แหล่งน้ำ (เช่น วันลอยกระทง วันพ่อ วันแม่ แข่งเรือ พิธีกรรมต่างๆ) เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๙๔.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๙๔) รองลงมา เป็นแหล่งพักผ่อนหรือแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน ร้อยละ ๙๓.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๙๓) การแบ่งปันการใช้น้ำร่วมกัน ร้อยละ ๗๓.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๗๓) และแรงงานในชุมชน (การจ้างงานในพื้นที่/แรงงานกลับถิ่นฐาน) ร้อยละ ๕๘.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๕๘)

(๓) ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ในภาพรวม มีผลกระทบดีขึ้น/เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘๘.๕๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๘๙) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า มีปริมาณน้ำในแหล่งน้ำ ชนิด/ปริมาณสัตว์น้ำ/พืชในแหล่ง และคุณภาพน้ำ ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น เท่ากัน ร้อยละ ๘๙.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๘๙) รองลงมาระบบนิเวศโดยรวมต่อชุมชน ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘๗.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๘๗)

รายละเอียดตามตารางที่ ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๑๐ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

N = ๒๔๑

ประเด็น	ผลกระทบ			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	คะแนน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ผล กระทบ
	ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม/ ไม่ เปลี่ยนแปลง	แย่ลง/ มีผลเสีย			
	คะแนน(%)	คะแนน(%)	คะแนน(%)			
ด้านเศรษฐกิจ	๑๖๖ (๖๘.๗๑)	๖๙ (๒๘.๘๘)	๖ (๒.๔๑)	๐.๖๖ (๖๖.๔๐)	๐.๔๙	ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น
๑. รายได้ในครัวเรือน	๑๔๘ (๖๑.๔๑)	๘๔ (๓๔.๘๕)	๙ (๓.๗๔)	๐.๕๘ (๕๘.๐๐)	๐.๕๗	ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น
๒. ผลผลิตจากการ ประกอบอาชีพ	๑๗๓ (๗๑.๗๘)	๖๒ (๒๕.๗๓)	๖ (๒.๔๙)	๐.๖๙ (๖๙.๐๐)	๐.๕๑	ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น
๓. รายจ่ายในครัวเรือน	๑๑๒ (๔๖.๔๗)	๑๑๘ (๔๘.๙๖)	๑๑ (๔.๕๗)	๐.๔๒ (๔๒.๐๐)	๐.๕๘	เท่าเดิม/ไม่ เปลี่ยนแปลง
๔. มูลค่าที่ดิน	๑๘๔ (๗๖.๓๕)	๕๔ (๒๒.๔๑)	๓ (๑.๒๔)	๐.๗๕ (๗๕.๐๐)	๐.๔๖	ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น
๕. สาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น มีถนน มีประปา มี ไฟฟ้า เป็นต้น	๒๑๑ (๘๗.๕๕)	๓๐ (๑๒.๔๕)	๐ (๐.๐๐)	๐.๘๘ (๘๘.๐๐)	๐.๓๓	ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น
ด้านสังคม	๑๙๕ (๘๐.๙๑)	๔๒ (๑๗.๖๔)	๔ (๑.๔๕)	๐.๘๐ (๗๙.๕๐)	๐.๓๙	ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น
๑. การแบ่งปันการใช้น้ำ ร่วมกัน	๑๘๖ (๗๗.๑๘)	๔๔ (๑๘.๒๖)	๑๑ (๔.๕๖)	๐.๗๓ (๗๓.๐๐)	๐.๕๔	ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น
๒. แรงงานในชนบท (การ จ้างงานในพื้นที่/แรงงาน กลับถิ่นฐาน)	๑๔๑ (๕๘.๕๑)	๙๙ (๔๑.๐๘)	๑ (๐.๔๑)	๐.๕๘ (๕๘.๐๐)	๐.๕๐	ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น
๓. มีกิจกรรมในวันสำคัญที่ แหล่งน้ำ (เช่น วันลอย กระทง วันพ่อ วันแม่ แข่ง เรือ พิธีกรรมต่างๆ)	๒๒๖ (๙๓.๗๘)	๑๕ (๖.๒๒)	๐ (๐.๐๐)	๐.๙๔ (๙๔.๐๐)	๐.๒๔	ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น
๔. แหล่งพักผ่อนหรือ แหล่งท่องเที่ยวภายใน ชุมชน	๒๒๗ (๙๔.๑๙)	๑๒ (๔.๙๘)	๒ (๐.๘๓)	๐.๙๓ (๙๓.๐๐)	๐.๒๘	ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น

ประเด็น	ผลกระทบ			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	คะแนน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ผล กระทบ
	ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม/ ไม่ เปลี่ยนแปลง	แย่ลง/ มีผลเสีย			
	คะแนน(%)	คะแนน(%)	คะแนน(%)			
ด้านสิ่งแวดล้อม	๒๑๘ (๙๐.๒๕)	๑๙ (๘.๐๙)	๔ (๑.๖๖)	๐.๘๙ (๘๘.๕๐)	๐.๓๖	ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น
๑. มีปริมาณน้ำในแหล่งน้ำ	๒๑๘ (๙๐.๔๖)	๒๐ (๘.๓๐)	๓ (๑.๒๔)	๐.๘๙ (๘๙.๐๐)	๐.๓๕	ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น
๒. ชนิด/ปริมาณสัตว์น้ำ/ พืชในแหล่งน้ำ	๒๑๖ (๘๙.๖๓)	๒๔ (๙.๙๖)	๑ (๐.๔๑)	๐.๘๙ (๘๙.๐๐)	๐.๓๒	ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น
๓. คุณภาพน้ำ	๒๑๘ (๙๐.๔๖)	๒๐ (๘.๓๐)	๓ (๑.๒๔)	๐.๘๙ (๘๙.๐๐)	๐.๓๕	ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น
๔. ระบบนิเวศโดยรวมต่อ ชุมชน	๒๑๘ (๙๐.๔๖)	๑๔ (๕.๘๑)	๙ (๓.๗๓)	๐.๘๗ (๘๗.๐๐)	๐.๔๔	ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น
รวม ๓ ด้าน	๗๙.๙๖%	๑๘.๒๐%	๑.๘๔%	๐.๗๘ (๗๘.๑๓)		ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น

๓.๓ การดูแลรักษาแหล่งน้ำให้เกิดประสิทธิภาพ (กลุ่มผู้ใช้น้ำ)

การดูแลรักษาแหล่งน้ำให้เกิดประสิทธิภาพ (กลุ่มผู้ใช้น้ำ) พบว่า มีการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๘๗.๕๕ ยังไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๑๒.๔๕ โดยประชาชนที่เห็นว่ายังไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ แต่ต้องการให้มีการจัดตั้งเครือข่ายกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และประชาชนต้องการสนับสนุนความรู้ ร้อยละ ๘๕.๐๖ และไม่ต้องการ ร้อยละ ๑๔.๙๔ โดยหน่วยงานที่ต้องการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า ต้องการให้เป็น กรมทรัพยากรน้ำ และ เครือข่ายภาคประชาชน มากที่สุด เท่ากัน ร้อยละ ๓๗.๘๔ รองลงมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๒๔.๓๒ รายละเอียดตามตารางที่ ๔.๑๑

ตารางที่ ๔.๑๑ การดูแลรักษาแหล่งน้ำให้เกิดประสิทธิภาพ (กลุ่มผู้ใช้น้ำ)

การดูแลรักษาแหล่งน้ำให้เกิดประสิทธิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
(๑) การมีกลุ่มผู้ใช้น้ำ		
■ มี	๒๑๑	๘๗.๕๕
■ ไม่มี	๓๐	๑๒.๔๕
รวม	๒๔๑	๑๐๐.๐๐

การดูแลรักษาแหล่งน้ำให้เกิดประสิทธิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
(๒) ความต้องการจัดตั้งเครือข่ายฯ		
■ ต้องการ	๓๐	๑๐๐.๐๐
■ ไม่ต้องการ	-	-
รวม	๓๐	๑๐๐.๐๐
(๓) ความต้องการความรู้ฯ		
■ ต้องการ	๒๐๕	๘๕.๐๖
■ ไม่ต้องการ	๓๖	๑๔.๙๔%
รวม	๒๔๑	๑๐๐.๐๐
(๔) หน่วยงานสนับสนุน*		
■ เครือข่ายภาคประชาชน	๑๔	๓๗.๘๔
■ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๙	๒๔.๓๒
■ กรมทรัพยากรน้ำ	๑๔	๓๗.๘๔
รวม	๓๗	๑๐๐.๐๐

* ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

ตอนที่ ๔ ความไม่พึงพอใจของประชาชน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ประชาชนมีความไม่พึงพอใจ ร้อยละ ๒๖.๑๔ โดยประเด็นที่ไม่พึงพอใจในบางครัวเรือน พบว่า

๑. การเว้นพื้นที่เกาะกลางมากเกินไป
๒. น้ำท่วมที่นาในช่วงฤดูฝน เนื่องจากการยกระดับฝายกั้นน้ำสูงขึ้น/ไม่มีทางระบายน้ำ
๓. ไม่สามารถนำน้ำขึ้นมาใช้ประโยชน์ได้ เนื่องจากคันรอบคลอง/บึง สูง
๔. ประชาชนบางพื้นที่ต้องการทดน้ำเข้าพื้นที่ ทำให้มีผลกระทบกับพื้นที่อื่น ทำให้ไม่มีน้ำเพียงพอใช้ในการเกษตร
๕. การใช้น้ำยังไม่ทั่วถึง/ระบบกระจายน้ำไม่เพียงพอ
๖. การขุดลอกบางแห่งยังตื้นเขิน
๗. ประตูล่งน้ำมีระดับสูง ทำให้ไม่สามารถใช้น้ำได้

รายละเอียดตามตารางที่ ๔.๑๒

ตารางที่ ๔.๑๒ ร้อยละความไม่พึงพอใจ

ความไม่พึงพอใจ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	๑๗๘	๗๓.๘๖%
มี	๖๓	๒๖.๑๔%
รวม	๒๔๑	๑๐๐.๐๐%

๔.๒ ผลการสำรวจความคิดเห็น ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับภาวะแวดล้อม ปัจจัยที่ส่งต่อการดำเนินโครงการ กระบวนการ ผลสัมฤทธิ์ และแนวทางการบริหารจัดการ น้ำในพื้นที่โครงการ

๔.๒.๑ ผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีเทศบาลธนาธิ ปลัดเทศบาลธนาธิ อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

๔.๒.๒ ข้อมูลโครงการ

- ๑) การริเริ่มโครงการ เกิดจากประชาชนเป็นผู้ริเริ่มให้เทศบาลประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กรมทรัพยากรน้ำ กรมชลประทาน)
- ๒) ความพร้อมต่อการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูฯ หรือโครงการพัฒนาแหล่งน้ำของ อบท. พบว่า ไม่มีความพร้อม ด้านงบประมาณ เนื่องจากเกินศักยภาพ ด้านบุคลากรควบคุม/กำกับงาน ขาดความชำนาญพอ และด้านการจัดซื้อจัดจ้างสำหรับโครงการขนาดใหญ่
- ๓) สภาพแหล่งน้ำเดิมก่อนดำเนินโครงการ มีลักษณะตื้นเขินเก็บกักน้ำไม่ได้ มีวัชพืชปกคลุม ช่วงฤดูน้ำหลาก มีปัญหาน้ำท่วมและการระบายน้ำ และขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง
- ๔) มีการบุกรุกของประชาชนเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่สาธารณะ

๔.๒.๓ การมีส่วนร่วมในโครงการ

- ๑) ทต. และอบต. มีส่วนร่วมในการรับรู้โครงการ เข้าใจและยอมรับโครงการ ได้เข้าร่วมประสาน ช่วยเหลือให้ข้อมูลความคืบหน้าโครงการ และเข้าร่วมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนดำเนินโครงการ
- ๒) ระหว่างดำเนินโครงการ ทต. และอบต. มีการไปตรวจพื้นที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำ ในการตรวจพื้นที่โครงการ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ
  - (๒.๑) ให้โครงการเสร็จสมบูรณ์ตามรูปแบบที่กำหนดของหน่วยงาน
  - (๒.๒) อำนวยความสะดวกและประสานความร่วมมือระหว่าง อบท. กับหน่วยปฏิบัติ
  - (๒.๓) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทักษะ การปฏิบัติงานด้านเทคนิค
  - (๒.๔) ให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชน และความคืบหน้าโครงการ
  - (๒.๕) หาสถานที่ตั้งดินซุด

๔.๒.๔ ประโยชน์จากโครงการ

- ๑) ภายหลังการดำเนินโครงการ ทาง ทต. และ อบต. เห็นว่าสามารถใช้ประโยชน์ และมีการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ ดังนี้
  - (๑.๑) นำน้ำมาใช้ในการ อุปโภคบริโภค เพื่อเกษตรกรรม /เลี้ยงสัตว์ บรรเทาภัยแล้ง เป็นแหล่งน้ำดิบผลิตน้ำประปาในพื้นที่ รักษาระบบนิเวศ เป็นแหล่งที่อยู่ของสัตว์น้ำ และป้องกันการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ
  - (๑.๒) ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้นกว่าเดิม แต่อาจจะขาดแคลนน้ำในบางปี
  - (๑.๓) คุณภาพน้ำ (สี กลิ่น ความขุ่น) ดูทางกายภาพแล้วสะอาดกว่าเดิม

- (๑.๔) ไม่มีความขัดแย้งในการใช้น้ำ แต่ต่อไปในอนาคตไม่สามารถคาดการณ์ได้ เนื่องจากอาจมีการใช้น้ำเพื่อการเกษตรเพิ่มมากขึ้น
- (๑.๕) ผลผลิตการเกษตรเพิ่มขึ้น รายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น มูลค่าที่ดินเพิ่มขึ้น
- (๑.๖) สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน (ถนน) ดีขึ้น
- (๑.๗) มีแรงงานย้ายกลับพื้นที่เพิ่มขึ้น
- (๑.๘) เป็นแหล่งพักผ่อน แหล่งเรียนรู้ของคนในชุมชน
- (๑.๙) มีกิจกรรมบริเวณพื้นที่แหล่งน้ำ คือ การจัด โครงการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๗ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๗

๒) แนวทางการพัฒนาหรือขยายผลต่อยอดโครงการ มีดังนี้

- (๒.๑) จัดให้มีกิจกรรมการดูแลบำรุงรักษาแหล่งน้ำร่วมกับประชาชน (เช่น วันอนุรักษ์และพัฒนา แม่น้ำ คู คลอง)
- (๒.๒) ใช้เป็นแหล่งน้ำดิบในการขยายระบบประปา หรือเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ
- (๒.๓) จัดทำโครงการน้อมนำเฉลิมพระเกียรติ ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน-จังหวัด-ประชาชน
- (๒.๔) พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว พักผ่อนหย่อนใจ และแหล่งการเรียนรู้ของคนในชุมชน โดยการปรับภูมิทัศน์รอบบึงกับเกาะกลางให้สวยงาม
- (๒.๕) พัฒนาบริเวณโครงการให้เป็นตลาดสีเขียว เช่น พืช ผักปลอดสารพิษและปลา

๔.๒.๕ ศักยภาพและความพร้อมในการดูแลและบำรุงรักษาแหล่งน้ำในพื้นที่

ทต. และ อบต. มีความพร้อมในการ ดูแลบำรุงรักษาโครงการ ร่วมกับประชาชน (เช่น ถากถางพื้นที่ห้วยงาน อัดจาระปีประตูละบายน้ำ มือหมุน) กำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำ ซ่อมแซมงานคอนกรีต /ทางระบายน้ำ ซ่อมถนนคันคลอง เนื่องจากเครือข่ายประชาชนมีความเข้มแข็งพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๓ ผลการสำรวจความคิดเห็นเจ้าหน้าที่โครงการ เกี่ยวกับสถานะแวดล้อม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินโครงการ กระบวนการ ผลสัมฤทธิ์ และแนวทางการบริหารจัดการน้ำ ในพื้นที่โครงการ

๔.๓.๑ ข้อมูลและความคิดเห็น จากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (บึงจิว) จังหวัดร้อยเอ็ด (ช่างควบคุมงาน)

๑) ผู้ให้สัมภาษณ์ นายอัษฎ ทัชชะ วิศวกรโยธาชำนาญการ หัวหน้าผู้ควบคุมงานโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว(บึงจิว) จังหวัดร้อยเอ็ด

๒) ข้อมูลโครงการ

๒.๑) ผู้ริเริ่มโครงการ คือ กรมทรัพยากรน้ำ เหตุผลความจำเป็น พบว่า หนองน้ำดังกล่าวตั้งอยู่บนพื้นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำชี สภาพของหนองน้ำส่วนใหญ่มีสภาพเสื่อมโทรม เกือบกักน้ำไม่ได้ เนื่องจากมีตะกอน ดิน และวัชพืชปกคลุม จึงเป็นผลทำให้เกษตรกรไม่สามารถใช้ประโยชน์ ได้ ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำ ในขณะเดียวกันหนองน้ำมีสภาพตื้นเขิน ทำให้เมื่อถึงช่วงฤดูฝนหรือฤดู

น้ำหลากไม่มีพื้นที่แก้มลิงที่จะสามารถรองรับปริมาณน้ำส่วนเกินได้ จึงเกิดปัญหาน้ำท่วมรอบพื้นที่หนองน้ำเนื่องจากไม่สามารถระบาย น้ำออกสู่แม่น้ำชี ได้ ประกอบกับขาดการบริหาร จัดการและการดูแล บำรุงรักษา นอกจากนี้ประชาชนบางรายบุกรุกเข้าไปใช้ประโยชน์บริเวณใกล้เคียง (พื้นที่ชุ่มน้ำ)

๒.๒) ความพร้อมในการบริหารจัดการโครงการ พบว่า มีความพร้อมด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน (Implementation Plan) มีความพร้อมด้านเอกสาร การสำรวจ การออกแบบและแบบแปลนโครงการ มีความพร้อมด้านงบประมาณ มีความพร้อมด้านการพัสดุ (จัดซื้อ/จัดจ้าง) มีความพร้อมของผู้รับจ้าง (แรงงาน/อุปกรณ์และเครื่องจักร/เงินทุนหมุนเวียน/การเบิกจ่ายตามสัญญา)

๒.๓) กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า มีการรับฟังความคิดเห็นและประชาคมให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุงฟื้นฟูบึงกิว จำนวน ๓ ครั้ง และมีการประชุมกลุ่มย่อย มีการสรุปข้อเสนอแนะจากประชาชน ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ให้ดำเนินการขุดลอก และกำจัดวัชพืช รวมทั้งทำคันดินรอบๆบริเวณโครงการ เป็นถนนเพื่อขนส่งผลผลิตด้านการเกษตร

๒.๔) ระยะเวลาและแผนการดำเนินงาน พบว่า

(๑) เริ่มสัญญาวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๓ สิ้นสุดสัญญาวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ รวมเวลา ๙๐๐ วัน

(๒) ระยะเวลาทำงานจริง ดำเนินงานช้ากว่ากำหนด ๓๐๑ วัน เนื่องจากมีการปรับแผน ๒ ครั้ง

- ครั้งที่ ๑ อนุมัติเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ มีการขยายสัญญา ๑๒๖ วัน เนื่องจากแก้ไขแบบแปลนและปัญหาน้ำท่วมปี ๒๕๕๓
- ครั้งที่ ๒ อนุมัติเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖ มีการขยายสัญญา ๒๔๐ วัน เนื่องจากปัญหาน้ำท่วมปี ๒๕๕๔
- ทั้งนี้การปรับแผนดังกล่าว ทางผู้รับจ้างได้มีการเพิ่มเครื่องจักรและบุคลากรในการปฏิบัติงาน

(๓) งบประมาณตามโครงการไทยเข้มแข็งของรัฐบาล จำนวน ๑๑๘,๙๐๐,๐๐๐ บาท มูลค่างานตามสัญญา จำนวน ๑๑๘,๙๐๐,๐๐๐ บาท ผูกพันงบประมาณปี ๒๕๕๓-๒๕๕๕ ดังนี้

- ปี ๒๕๕๓ จำนวน ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- ปี ๒๕๕๔ จำนวน ๓๙,๔๕๐,๐๐๐ บาท
- ปี ๒๕๕๕ จำนวน ๓๙,๔๕๐,๐๐๐ บาท
- ทั้งนี้ มีการลดค่างาน จำนวน ๓,๕๔๐.๘๕ บาท ในรายการแก้ไขแบบแปลน

(๔) มีการเบิกจ่าย จำนวน ๑๑ งวด เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๑๕,๕๔๖,๗๘๒.๒๐ บาท

๒.๕) งานในโครงการประกอบด้วย งานดินขุดด้วยเครื่องจักร งานดินถมบดอัดแน่น งานลูกรังบดอัดแน่น ทางเชื่อมคันดิน อาคารระบายน้ำ อาคารทางน้ำเข้า บ้านไคลงบึง

๒.๖) การติดตาม การควบคุมงาน การรายงานความก้าวหน้า พบว่า

(๑) มีการรายงานในรูปแบบโฟ ร้มเป็นประจำวัน ประจำสัปดาห์ และ ประจำเดือน

(๒) มีการประสานการทำงานในพื้นที่กับเทศบาลตำบลธนาฯ และ องค์การบริหาร ส่วนตำบลบึงนคร ซึ่งไม่มีปัญหาหรืออุปสรรคในการประสานงานระหว่างบุคลากรและ ผู้ที่เกี่ยวข้อง

๒.๗) หลังการดำเนินโครงการ พบว่า

(๑) มีการจัดทำโครงการ “คืนคลองให้น้ำไหล คือความใสให้แม่น้ำทั่วประเทศ” เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสมหามงคลทรงพระเจริญพระ ชนมพรรษา ๘๗ พรรษา เพื่อสนองพระมหากรุณาธิคุณตามพระราชดำรัส “น้ำคือชีวิต”

(๒) จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตามแนวทางพระราชดำริ

(๓) มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยส วนประสานและบริหารจัดการกลุ่มน้ำชี

ตอนล่าง

(๔) มีโครงการปรับปรุงทัศนียภาพปลูกป่าเป็นแนวกันชน (Buffer Zone) บริเวณโครงการแหล่งน้ำ

(๕) ปริมาณน้ำหลังจากดำเนินโครงการ มีเพียงพอต่ออาจขาดแคลนในบาง ปี ซึ่งประชาชนสามารถนำน้ำไปใช้สำหรับการเกษตรบางประเภท

(๖) การระบายน้ำเข้า-ออก หน้าน้ำหลาก ทำได้ดีกว่าเดิม

(๗) การเปลี่ยนแปลงด้านสภาพพื้นที่ทางกายภาพ (ชลศาสตร์) เมื่อเทียบกับก่อนมีโครงการ พบว่า การกัดเซาะลดลง การตกตะกอนลดลง ภาวะน้ำท่วมลดลง ภาวะขาดแคลน น้ำลดลง

(๘) การเปลี่ยนแปลง ึ่งเกี่ยวกับระบบนิเวศ (การฟื้นฟูธรรมชาติ /ความ หลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์) เมื่อเทียบกับก่อนมีโครงการ พบว่า ดีขึ้นกว่าเดิม

(๙) ในอนาคตมีแผนที่จะผันน้ำจากแม่น้ำชีมาเติมในบึงกิว

๒.๘) ปัญหา อุปสรรค ของการปฏิบัติงานโครงการ และแนวทางแก้ไข พบว่า

(๑) ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ในเรื่องที่ดินที่รูกกล้าที่บึง แก้ไขโดยการ ยืนยันเอกสารสิทธิ์จากเอกสารที่ดิน

(๒) ไม่มีปัญหากับ NGO ในพื้นที่ ผู้นำหรือหน่วยงานท้องถิ่น และผู้รับจ้าง เนื่องจากได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

๒.๙) ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงงาน มีความเห็น ว่า การสำรวจออกแบบก่อสร้าง โครงการ ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงกับสภาพพื้นที่โครงการ และจุดดินทิ้งในพื้นที่สาธารณะมีไม่ เพียงพอกับปริมาณดิน

๔.๓.๒ ข้อมูลและความคิดเห็น จากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (บึงจิว) จังหวัดร้อยเอ็ด (ด้านการรับฟังความคิดเห็น)

๑) ผู้ให้สัมภาษณ์ นายพิทยา พลตรี นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ ส่วน ประสานและบริหารจัดการกลุ่มน้ำชีตอนล่าง สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๔

๒) ข้อมูลจากเอกสาร บันทึกการประชุมการมีส่วนร่วมของประชาชน (ปัจฉิมนิเทศ โครงการ) โครงการศึกษาการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำหนองบึงกิว (บึงจิว) วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒

๓) การจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.๒๕๔๘ พบว่า ดำเนินการในวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ ณ หอประชุมโรงเรียนธธานี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีผู้แทนจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน่วยงานราชการระดับจังหวัด หน่วยงานราชการระดับอำเภอ ผู้แทนจากหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ผู้นำ ชุมชน ประชาชนในพื้นที่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สื่อมวลชน และบริษัทที่ปรึกษา เข้าร่วมประชุม รวมจำนวน ๑๔๘ คน โดยมีการนำเสนอผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ นำเสนอการออกแบบเบื้องต้นของโครงการ การศึกษาความเหมาะสมของโครงการ การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นของโครงการ และการรับฟังความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านต่างๆ ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วยกับรูปแบบโครงการเบื้องต้นที่เสนอ

๔) การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า ส่วนประสานและบริหารจัดการลุ่มน้ำชีตอนล่าง ได้เข้าดำเนินการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง สามารถดูแลรักษาแหล่งน้ำให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การติดตามและประเมินผล “โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ บึงกิว (บึงจิว) จังหวัดร้อยเอ็ด ” มีวัตถุประสงค์การประเมิน ๑. เพื่อประเมินวัตถุประสงค์ของโครงการ ได้แก่ ปรับปรุงหนองน้ำธรรมชาติที่เสื่อมโทรมให้เป็นแก้มลิงเก็บกักน้ำ สำหรับการอุปโภค บริโภค การเกษตร ลดปัญหามลพิษ ช่วยบรรเทาปัญหาอุทกภัย และเป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ๒. เพื่อสำรวจความคิดเห็น ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ ของประชาชนผู้ได้รับประโยชน์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีต่อโครงการ ๓. เพื่อรับทราบข้อมูลแนวทางการบริหารจัดการน้ำของผู้นำชุมชนในพื้นที่โครงการ ๔. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ ในการใช้ประโยชน์ ความคุ้มค่า การมีส่วนร่วม และผลกระทบ ของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ๕. เพื่อชี้แจงภารกิจจัดการน้ำให้กับผู้นำชุมชน และประชาชน ผู้ใช้น้ำ ให้เห็นคุณค่าและช่วยกันดูแลบำรุงรักษาแหล่งน้ำในพื้นที่

การประเมินใช้รูปแบบ CIPP Model ได้แก่ มิติด้านกระบวนการการดำเนินโครงการ เพื่อรายงานผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล จากการปฏิบัติงานให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป้าหมายโครงการในการเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนในฤดูแล้ง บรรเทาปัญหาน้ำท่วม/น้ำหลาก แก้ไขการระบายน้ำ เก็บกักน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ จำนวน ๒๔๑ครัวเรือน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าหน้าที่สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ (ช่างควบคุมงาน) เจ้าหน้าที่ส่วนประสานและบริหารจัดการกลุ่มน้ำชิตอนล่าง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน และข้อมูลเอกสาร (Secondary Data) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และการวิเคราะห์เชิงเหตุและผล (Cause and Effect analysis) โดยใช้รูปแบบการพรรณนาความ

๕.๑ สรุปผลการประเมิน

๕.๑.๑ ผลการสำรวจความคิดเห็น ความพึงพอใจ และความไม่พึงพอใจของประชาชนผู้ได้รับประโยชน์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการ

๑) ข้อมูลทั่วไป พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๕๑.๘๗ มีอายุมากกว่า ๕๖ ปีขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ ๖๓.๕๐ จบการศึกษาระดับประถมศึกษามีมากที่สุดร้อยละ ๗๙.๖๗ อาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรร้อยละ ๙๗.๕๑ และประชาชนส่วนใหญ่รู้จักกรมทรัพยากรน้ำร้อยละ ๙๓.๗๘

๒) ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ

๒.๑) สภาพแหล่งน้ำ ก่อนดำเนินโครงการ พบว่า บึงกิว (บึงจิว) มีสภาพตื้นเขิน และมีวัชพืชปกคลุม มีมากที่สุดเท่ากัน ร้อยละ ๙๗.๑๐ รองลงมา ขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้ง ร้อยละ ๗๑.๗๘ น้ำเสีย ร้อยละ ๕๔.๗๗ และปัญหาน้ำท่วม/การระบายน้ำ ร้อยละ ๔๒.๗๔

๒.๒) การใช้ประโยชน์ ก่อนดำเนินโครงการ ประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากบึงกิว (บึงจิว) ร้อยละ ๖๕.๑๕ และไม่ได้ใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๓๔.๘๕

๒.๓) ด้านการใช้ประโยชน์ก่อนดำเนินโครงการ ประชาชนใช้ประโยชน์ด้านการเกษตร ร้อยละ ๖๑.๐๐ (ขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง ร้อยละ ๘๐.๒๗ ใช้ได้ทั้งปี ร้อยละ ๑๙.๗๓) เป็นแหล่งน้ำ ดิบผลิตน้ำประปา ร้อยละ ๔๑.๔๙ (ใช้ได้ทั้งปี ร้อยละ ๕๗.๐๐ ขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง ร้อยละ ๔๓.๐๐) ทำให้ธรรมชาติสมบูรณ์ /รักษาระบบนิเวศ ร้อยละ ๓๘.๕๙ โดยส่วนใหญ่สามารถช่วยรักษา ระบบนิเวศได้ทั้งปี ใช้ในครัวเรือน ร้อยละ ๓๖.๙๓ (ขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง ร้อยละ ๗๔.๑๖ ใช้ได้ทั้งปี ร้อยละ ๒๕.๘๔) และใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ (เช่น เป็นแหล่งท่องเที่ยว) ร้อยละ ๒๗.๓๙ (ใช้ได้ทั้งปี ร้อยละ ๗๘.๗๙ ขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง ร้อยละ ๒๑.๒๑)

๒.๔) ความพึงพอใจ ก่อน ระหว่าง และภายหลังการดำเนินโครงการ (กระบวนการ และขั้นตอนการให้บริการ)

(๑) การมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจ ในภาพรวม ระดับมาก ร้อยละ ๘๗.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่าผู้ตอบ แบบสอบถามระบุผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกข้อ และหากนำมาจัดลำดับความสำคัญ พบว่าเข้าใจ และยอมรับโครงการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีระดับมาก มีมากที่สุด ร้อยละ ๙๓.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๙) รองลงมา ภายในชุมชนรู้เรื่องและทราบข้อมูลโครงการเป็นอย่างดี ระดับมาก ร้อยละ ๘๙.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๘) และได้มีส่วนร่วมรับฟังและได้แสดงความคิดเห็น ระดับมาก ร้อยละ ๘๘.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๖)

(๒) การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวม ระดับมาก ร้อยละ ๙๑.๖๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า ประชาชนพึงพอใจในการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นชี้แจงรายละเอียดข้อมูลโครงการและเปิดโอกาสให้แสดง ความเห็น พึงพอใจเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการมีความเข้าใจและยอมรับโครงการเป็นอย่างดี พึงพอใจเกี่ยวกับการประสานกับประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ พึงพอใจในการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตเช่นไม่เรียกร้องขอสั่งตอบแทนเพื่อกระทำการบางเรื่อง และพึงพอใจในการสนับสนุนและ ช่วยเหลือด้านการจัดการน้ำแก่ชุมชน /ลุ่มน้ำ ระดับมาก เท่ากัน ร้อยละ ๙๒.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๘) รองลงมาพึงพอใจเจ้าหน้าที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมตลอดเวลาทุกขั้นตอนที่จะมีผลกระทบต่อ ประชาชน และพึงพอใจเจ้าหน้าที่ควบคุมการทำงานพร้อมให้คำแนะนำที่ปรึกษาด้านเทคนิคด้วยความ เต็มใจเป็นไปอย่างสุภาพ ระดับ มาก เท่ากัน ร้อยละ ๙๑.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๓) และพึงพอใจเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงานได้เรียบร้อยและรวดเร็ว ระดับมาก ร้อยละ ๙๐.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๐)

(๓) สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวม ระดับ มาก ร้อยละ ๙๐.๖๖ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจป้ายชี้แจงประชาสัมพันธ์โครงการ ระดับมาก ร้อยละ ๙๒.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๖) รองลงมา พึงพอใจ ความพร้อมและความเหมาะสมของอุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องจักร และวัสดุที่ใช้ในโครงการมีเพียงพอ ระดับมาก ร้อยละ ๙๐.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๑) และพึงพอใจคุณภาพและความทันสมัยของอุปกรณ์และ เครื่องจักร ระดับมาก ร้อยละ ๘๙.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๘)

(๔) ผลผลิตโครงการ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวม ระดับมาก ร้อยละ ๙๓.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๙) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจ ป้ายแสดงโครงการ ติดตั้งไว้ชัดเจน ระดับมาก ร้อยละ ๙๖.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๘) รองลงมา พึงพอใจ

อาคารระบายน้ำพร้อมบาน ปิดเปิด ร้อยละ ๙๕.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๗) และพึงพอใจดินบดอัดแน่น ร้อยละ ๙๕.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๕)

(๕) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อโครงการ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวม ระดับมาก ร้อยละ ๙๒.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจโครงการเฉลิมพระเกียรติ ๘๗ พรรษา (๕ ธันวาคม ๒๕๕๗) ระดับมาก ร้อยละ ๙๘.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๔) รองลงมา พึงพอใจสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ เปลี่ยนแปลงดีขึ้น ร้อยละ ๙๖.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๐) และพึงพอใจศูนย์การเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริฯ (แก้มลิง ปลูกป่า แหล่งอาหาร การจัดการน้ำ หญ้าแฝกและดิน เศรษฐกิจพอเพียง) ร้อยละ ๙๖.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๙)

๓) ประสิทธิภาพโครงการ

๓.๑) ประโยชน์และความคุ้มค่า

(๑) ด้านการได้รับประโยชน์ พบว่า ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการ ในภาพรวม มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๙๐.๒๕ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๑) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า มีน้ำเก็บกักไว้ใช้ประโยชน์ในชุมชนและในครัวเรือน มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๙๓.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๑) รองลงมา บรรเทาการขาดแคลนน้ำ /ภัยแล้ง มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๙๓.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๙) และช่วยการระบายน้ำ มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๘๘.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๖)

(๒) ด้านความคุ้มค่า พบว่า การดำเนินโครงการมีความคุ้มค่าในภาพรวม มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๙๖.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๐) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า ประชาชนใช้น้ำจากโครงการในการเลี้ยงสัตว์ ได้มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๙๙.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๕) รองลงมา ใช้น้ำสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง ได้มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๙๘.๓๓ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๕) และใช้น้ำสำหรับการปลูกยางพารา ได้มากกว่าก่อนมีโครงการ ร้อยละ ๙๖.๖๗ (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๐)

๓.๒) ผลกระทบเบื้องต้น

(๑) ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ในภาพรวม มีผลกระทบดีขึ้นหรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖๖.๔๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๖๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า สาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น มีถนน มีประปา มีไฟฟ้า ดีขึ้น ร้อยละ ๘๘.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๘๘) รองลงมา มูลค่าที่ดิน เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๗๕.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๗๕) และผลผลิตจากการประกอบอาชีพ เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖๙.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๖๙)

(๒) ด้านสังคม พบว่า ในภาพรวม มีผลกระทบดีขึ้นหรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๗๙.๕๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๘๐) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า มีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญที่แหล่งน้ำ (เช่น วันลอยกระทง วันพ่อ วันแม่ แข่งเรือ พิธีกรรมต่างๆ) เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๙๔.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๙๔) รองลงมา เป็นแหล่งพักผ่อนหรือแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน ดีขึ้น ร้อยละ ๙๓.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๙๓) และการแบ่งปันการใช้น้ำร่วมกันดีขึ้น ร้อยละ ๗๓.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๗๓)

(๓) ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ในภาพรวม มีผลกระทบดีขึ้น /เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘๘.๕๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๘๙) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อย พบว่า มีปริมาณน้ำในแหล่งน้ำ ชนิด / ปริมาณสัตว์น้ำ /พืชในแหล่ง น้ำ และคุณภาพน้ำ ดีขึ้น เท่ากัน ร้อยละ ๘๙.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๘๙) รองลงมาระบบนิเวศโดยรวมต่อชุมชน ดีขึ้น/เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘๗.๐๐ (ค่าเฉลี่ย ๐.๘๗)

๓.๓) การสนับสนุนการดูแลแหล่งน้ำ

การตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า มีการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๘๗.๕๕ ยังไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๑๒.๔๕ โดยประชาชนที่เห็นว่ายังไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ ต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๑๐๐. และต้องการสนับสนุนความรู้ร้อยละ ๘๕.๐๖ โดยหน่วยงานที่ต้องการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า ต้องการให้ กรมทรัพยากรน้ำ และเครือข่ายภาคประชาชน มากที่สุด ร้อยละ ๓๗.๘๔ รองลงมาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๒๔.๓๒

๕.๑.๒ ผลการสำรวจความคิดเห็น ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับสถานะ แวดล้อมปัจจัยที่ส่งผล ต่อการดำเนินโครงการ กระบวนการ ผลสัมฤทธิ์ และแนวทางการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการ

ความคิดเห็นจากนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลธนาธิ และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร พบว่า การดำเนินงานโครงการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น มีผลผลิตโครงการเป็นรูปธรรม ประชาชนสามารถใช้น้ำสำหรับทำนา เลี้ยงสัตว์ และยังมีศูนย์เรียนรู้ตามแนวทางพระราชดำริ มีโครงการปรับภูมิทัศน์เพื่อปลูกป่าเป็นแนวกันชน (Buffer Zone) บริเวณโครงการแหล่งน้ำ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้ศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของที่จะดูแลแหล่งน้ำร่วมกัน มีแผนพัฒนาแหล่งน้ำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นแหล่งพักผ่อน มี การจัดกิจกรรมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในวันสำคัญ และใช้ประโยชน์ร่วมกัน

๕.๑.๓ ผลการสำรวจความคิดเห็นเจ้าหน้าที่โครงการ เกี่ยวกับสถานะแวดล้อม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินโครงการ กระบวนการ ผลสัมฤทธิ์ และแนวทางการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการ

๑) การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ควบคุมงานโครงการจำนวน ๓ คน มีการติดตาม/ควบคุมการดำเนินงานในแต่ละวัน และรายงานผลตามแบบฟอร์มของหน่วยงานเป็นรายสัปดาห์ และรายเดือน มีการประชุมเพื่อรายงานความก้าวหน้าของงาน มีการประสานในพื้นที่โครงการร่วมกับเทศบาลตำบลธนาธิ และองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร ทั้งนี้ในการปฏิบัติงานไม่มีปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างบุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายหลังการดำเนินโครงการมีการจัดทำศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ในอนาคตมีแผนสนับสนุนการกระจายน้ำจากบึงกิว(บึงจิว) เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นและสะดวกมากขึ้น และมีแผนที่จะผันน้ำจากแม่น้ำชีมาเติมในบึงกิว(บึงจิว)

๒) การจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.๒๕๔๘ พบว่า ดำเนินการในวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ ณ หอประชุมโรงเรียนธนาธิ อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีผู้แทนจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน่วยงานราชการระดับจังหวัด ๓ หน่วยงานราชการระดับอำเภอ ผู้แทนจากหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ผู้นำ ชุมชน ประชาชนในพื้นที่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สื่อมวลชน และบริษัทที่ปรึกษา เข้าร่วมประชุม รวมจำนวน ๑๔๘ คน โดยมีการนำเสนอผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ นำเสนอการออกแบบเบื้องต้นของโครงการ การศึกษาความเหมาะสมของโครงการ

การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นของโครงการ และการรับฟังความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านต่างๆ ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วยกับรูปแบบโครงการเบื้องต้นที่เสนอ

นอกจากนี้ ส่วนประสานและบริหารจัดการลุ่มน้ำชีตอนล่าง ได้เข้าดำเนินการจัดตั้งกลุ่มน้ำเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความเข้มแข็งดูแลรักษาแหล่งน้ำให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕.๒ อภิปรายผล

จากการติดตามและประเมินผล “โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (บึงจิว) จังหวัดร้อยเอ็ด” มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

๕.๒.๑ ด้านข้อมูล ก่อน ระหว่าง และหลัง การดำเนินโครงการ เดิมสภาพบึงกิว (บึงจิว) มีสภาพตื้นเขินและมีวัชพืชปกคลุม กักเก็บน้ำไม่ได้ทำให้ประชาชนขาดแคลนน้ำในด้านการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง น้ำเน่าเสีย เกิดปัญหาน้ำท่วม และการระบายน้ำไม่ทัน กรมทรัพยากรน้ำจึงได้ดำเนิน โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (บึงจิว) จังหวัดร้อยเอ็ด ก่อนดำเนินโครงการ กรมทรัพยากรน้ำได้ตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงได้ มีการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็น ร่วมแสดงความคิดเห็น และระหว่างดำเนินโครงการ ร่วมตรวจสอบโครงการ เมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ชี้แจงให้ประชาชนร่วมมือร่วมใจกัน พร้อมทั้งจะร่วมดูแลบำรุงรักษาแหล่งน้ำให้อยู่อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการดำเนินโครงการได้ชี้แจงรายละเอียดทุกขั้นตอน รับฟังปัญหา ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ นำมาปรับปรุงแก้ไขให้โครงการดีขึ้น เพื่อประชาชนจะได้รับประโยชน์สูงสุด จัดทำ ป้ายชี้แจงรายละเอียดให้ประชาชนเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ รวมถึงความพร้อมความเหมาะสมของอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร มีคุณภาพและทันสมัย จึงทำให้ผลผลิตโครงการเป็นรูปธรรม ผลลัพธ์ที่ได้สามารถบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง บรรเทาปัญหาน้ำท่วม น้ำหลาก ทำให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงดีขึ้น ป้องกันการบุกรุกเข้าไปใช้ประโยชน์ของประชาชนบางราย ประชาชนสามารถใช้น้ำสำหรับทำนา เลี้ยงสัตว์ มีศูนย์

เรียนรู้ตามแนวทางพระราชดำริ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้ศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของที่จะดูแลแหล่งน้ำร่วมกัน มีโครงการปฐมนิเทศน์เพื่อปลูกป่าเป็นแนวกันชน (Buffer Zone) บริเวณโครงการแหล่งน้ำ นอกจากนี้ได้มีการจัดกิจกรรม บริเวณพื้นที่โครงการแหล่งน้ำ โดยมีการจัด โครงการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระ

ชนมพรรษา ๘๗ พรรษ (๕ ธันวาคม ๒๕๕๗)

ในกระบวนการปฏิบัติงาน ได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎ หมายการบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อมุ่งหมายให้เห็นผลสัมฤทธิ์ที่เป็นทั้งผลผลิตที่เป็นรูปธรรมและผลลัพธ์ในการใช้ประโยชน์ รวมทั้งความคุ้มค่าและการตระหนักถึงการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายในพื้นที่ชุมชนภายใต้ประโยชน์สุขของประชาชน

๕.๒.๒ ประสิทธิภาพของโครงการ การดำเนินโครงการดังกล่าว ทำให้ประชาชนมีแหล่งเก็บกักน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในชุมชนช่วยบรรเทา การขาดแคลนน้ำ ช่วยการระบายน้ำเมื่อเกิดน้ำท่วมน้ำหลาก พื้นฟู หนองน้ำธรรมชาติให้กลับมาสมบูรณ์ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ทางด้านการเกษตรโดยทำนาข้าวเป็นหลักส่งผลให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น เกิดความคุ้มค่า สำหรับผลกระทบที่เกิดขึ้นทำให้ประชาชน มีรายได้ เพิ่มขึ้น ผลผลิตเพิ่มขึ้น ที่ดินราคาสูงขึ้น มีแผนพัฒนาแหล่งน้ำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นแหล่ง พักผ่อน มีการจัดกิจกรรมร่วมกันในวันสำคัญ และใช้ประโยชน์ร่วมกัน นอกจากนี้ยังทำให้ชนิด ปริมาณ สัตว์น้ำ และพืชในแหล่งน้ำ เพิ่มขึ้น

๕.๒.๓ การดูแลรักษาแหล่งน้ำให้เกิดประสิทธิภาพ (กลุ่มผู้ใช้น้ำ) การดำเนินโครงการดังกล่าว มีประชาชนใช้ประโยชน์จากโครงการหลายหมู่บ้าน การตั้งกลุ่มในการ บริหารจัดการยังไม่ทั่วถึง ประชาชนที่ยังไม่มีกลุ่มจึงมีความต้องการตั้ง กลุ่มหรือข่ายผู้ใช้น้ำ และต้องการให้กรมทรัพยากรน้ำ สนับสนุนความรู้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวทาง การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำเพราะเป็น หน่วยงานที่มีความรู้ด้านแหล่งน้ำ

กล่าวโดยสรุป การดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เกี่ยวกับการ ปรับปรุงแหล่งน้ำธรรมชาติที่เสื่อมโทรมให้เป็นแก้มลิงเก็บกักน้ำ สำหรับการอุปโภค บริโภค การเกษตร เลี้ยงสัตว์ บรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง บรรเทาปัญหาน้ำท่วมน้ำหลาก เป็นแหล่งน้ำดิบ ผลิตน้ำประปา รักษากระบบนิเวศ และเป็นแหล่งที่อยู่ของสัตว์น้ำ สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงดีขึ้น นอกจากนี้ ยังมีศูนย์เรียนรู้ตามแนวทางพระราชดำริ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้ศึกษา แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของที่จะดูแลแหล่งน้ำร่วมกัน มีโครงการปรับภูมิทัศน์เพื่อปลูกป่าเป็น แนวกันชน (Buffer Zone) บริเวณโครงการแหล่งน้ำ และได้มีการจัดกิจกรรมบริเวณพื้นที่โครงการ แหล่งน้ำ โดยมีการจัดโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๘๗ พรรษ (๕ ธันวาคม ๒๕๕๗)

๕.๓ ปัญหา อุปสรรค ความไม่พึงพอใจ และข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ปัญหา อุปสรรค ความไม่พึงพอใจ

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๒๔๑ครัวเรือน มีจำนวนไม่พึงพอใจ ร้อยละ ๒๖.๑๔ (๖๓ ครัวเรือน) โดยจำแนกประเด็น ดังนี้

- ๑) หากกรมทรัพยากรน้ำไม่เว้นพื้นที่เกาะกลางมาก ปริมาณน้ำจะได้มากขึ้น
- ๒) พื้นที่นาที่ใกล้เคียงฝายกั้นน้ำที่ยกระดับไว้สูง เก่งกว่าจะทำให้ที่นาประสบกับการระบายน้ำช่วงฤดูฝนที่ท่วมเกินระดับนาข้าวต้องการ โดยเฉพาะบริเวณบ้านจิวเหนือ จิวใต้ ตำบลธงธานี
- ๓) พื้นที่บางฝั่งของบึงมีการยกระดับน้ำ โดยจี้ ดทำฝายทดน้ำระบายออกเพื่อไปใช้การเกษตรของตนเอง ทำให้เกิดผลกระทบจากการใช้น้ำในพื้นที่อื่น
- ๔) การขุดลอกบางจุดยังตื้นเขิน เพราะประตูส่งน้ำมีระดับสูง ไม่สามารถนำน้ำที่มีอยู่ระบายออกไปใช้ได้

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะจากประชาชน

- ๑) ควรขยายโครงการให้มีการส่งน้ำไปเสริมหนองสิมที่อยู่บริเวณใกล้โครงการ
- ๒) ควรมีการขุดลอกแหล่งน้ำให้ลึกกว่านี้เพื่อให้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น
- ๓) ควรเพิ่มท่อระบายน้ำ และเพิ่มระบบกระจายน้ำ เพื่อให้ประชาชนได้ใช้อย่างทั่วถึง
- ๔) ควรพิจารณาเรื่องการเว้นเกาะกลางหนองน้ำ ไม่ควรให้มีพื้นที่มากเกินไป
- ๕) ควรลดระดับฝายกั้นน้ำ เพื่อแก้ไขน้ำท่วมที่นาบริเวณข้างเคียงที่ไม่สามารถระบายน้ำเกินความต้องการของนาข้าว
- ๖) ควรให้มี การปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณเกาะกลาง หนองน้ำ เพื่อให้โครงการมีความสมบูรณ์ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่หนองน้ำธรรมชาติ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะและผู้ศึกษา

๑) การปฏิบัติงานเก็บข้อมูลของคณะผู้ศึกษาฯ ได้มีโอกาสพบปะประชาชน พร้อมทั้งการชี้แจงถึงการฟื้นฟู รักษาระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ รมรื่น และความสุขของธรรมชาติจะเกิดประโยชน์ในระยะยาว ทั้งนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถึงการมีกิจกรรมในโอกาสวันสำคัญ หรือวันที่ประชาชนท้องถิ่นมีประเพณีประจำปี เช่น การแข่งเรือ ประเพณีบุญบั้งไฟ เป็นต้น ให้เสริมกิจกรรมการดูแล สงวน รักษาทรัพยากรธรรมชาติและน้ำให้ยั่งยืนต่อไป หรือให้ผนวกกับแผนการพัฒนาท้องถิ่นที่จะจัดทำสถานที่พักผ่อน /สถานที่ท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาเกาะกลางด้านในด้วย

๒) หน่วยงานระดับพื้นที่ ควรให้คำแนะนำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) กับประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการดูแล บำรุงรักษาแหล่ง น้ำ รวมทั้งการตั้งกลุ่มให้ครอบคลุมพื้นที่แหล่งน้ำต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยง เพื่อป้องกันข้อขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นจากการใช้น้ำ รวมทั้งรณรงค์ให้เกิดการมีส่วนร่วม หวงแหน ตระหนักถึงการอนุรักษ์ดูแลรักษาแหล่งน้ำให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ตลอดไป

๓) สนับสนุนให้ อปท. และประชาชนในพื้นที่ร่วมกันประสานหน่วยงานภาคการเกษตร ได้แก่ เกษตรจังหวัด ประมงจังหวัด เพื่อนำความรู้และพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์น้ำ มาสนับสนุนโครงการบึงกิว (บึงจิว) อีกทางหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

ระเบียบ กฎหมายนโยบาย

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

แผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘

หนังสือ

กุลธนา ธนาพงศ์ธร. ๒๕๓๐. **ประโยชน์และบริการ**, เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานบุคคล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. ๒๕๔๗. **เอกสารเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการ** หมายเลข ๐๐๒. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

เทพศักดิ์ บุญยรัตน์. ๒๕๔๗. **แนวคิด ทฤษฎีและหลักการรัฐประศาสนศาสตร์ในการให้บริการสาธารณะ**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประยูร กาญจนกุล ๒๕๓๖. **บริการสาธารณะใน วารสารกรมบัญชีกลาง** พฤษภาคมมิถุนายน ๒๕๓๖ ๙-๒๒.

มณีวรรณ ตันไทย. ๒๕๓๓. **พฤติกรรมการให้บริการของเจ้าหน้าที่กองควบคุมยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาที่มีต่อประชาชนที่มาติดต่อ**. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ยุพาพร รูปงาม. ๒๕๔๕. **การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงบประมาณ ในการปฏิรูป ระบบราชการ**.

ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

รังสฤษฏ์ จิตดี. ๒๕๓๕. **เปรียบเทียบความพึงพอใจในงานตามลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ช่วยนายทะเบียนตำบลประจำหมู่บ้าน: ศึกษากรณีอำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์**. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๔๖. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๖**. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.

ศุภชัย เหลืองสุขเจริญ. ๒๕๔๑. **ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ: ศึกษากรณีสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองจะเข้**. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สมิต สัจฉกร. ๒๕๕๐. **ศิลปะการให้บริการ**. กรุงเทพฯ: สายธาร.

สยามรัฐ. ๒๕๕๘. **พระมหากรุณาธิคุณ: โครงการคืนคลองให้น้ำไหลคืนความใสให้แม่น้ำทั่วประเทศ เฉลิมพระเกียรติ**. คมลัมน์ หน้า ๑ (ซ้าย), วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๘ ปีที่ ๖๕ ฉบับที่ ๒๒๕๔๓. กรุงเทพฯ: หนังสือพิมพ์สยามรัฐ

สาโรช ไสยสมบัติ. ๒๕๓๔. **ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์โรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

สิน พันธุ์พินิจ. ๒๕๕๕. **เทคนิคการวางแผนและการประเมินผลโครงการ**. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. ๒๕๕๖. ที่มา ความหมาย และพัฒนาการของหลักธรรมาภิบาล .

สืบค้นจาก <http://www.socgg.soc.go.th/History๒.html> เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖.

สำนักวิจัย พัฒนาและอุทกวิทยา กรมทรัพยากรน้ำ . แผนที่มาตรฐานการแบ่งลุ่มน้ำหลักและลุ่มน้ำ

สาขาของประเทศไทย . พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด .

อิสรา ภูมาศ. ๒๕๕๖. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของ อบต . ศึกษากรณี

อบต. บางช้าง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Shelly, Maynard W. ๑๙๗๕. **Responding to Social Change.** Pennsylvania: Downed:

Hutchison Press, Inc.

ภาคผนวก

รูปภาพ : โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (บึงจั่ว) จ.ร้อยเอ็ด

ป้ายแสดงรายละเอียดโครงการ

โครงการแหล่งน้ำ

บันไดคอนกรีตเสริมเหล็ก(คสล.)

ปริมาณน้ำที่เก็บกักในโครงการ

ประตูเปิด-ปิด ระบายน้ำ

ถนนลูกรังบดอัดแน่นรอบโครงการ

รูปภาพ : ศูนย์เรียนรู้ตามแนวทางพระราชดำริ บริเวณโครงการแหล่งน้ำ

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวทางพระราชดำริ

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวทางพระราชดำริ

ศูนย์เรียนรู้ฯ และโครงการปรับภูมิทัศน์เพื่อปลูกป่าเป็นแนวกันชน

โครงการปรับภูมิทัศน์เพื่อปลูกป่าเป็นแนวกันชน

สวนผักและผลไม้ของชุมชน

การนำน้ำจากโครงการมาใช้ในสวนผักของชุมชน

รูปภาพ : การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในโครงการ

ที่นาของประชาชน ใช้น้ำจากโครงการ

ประชาชนสูบน้ำจากโครงการเข้าที่นา

นาข้าวที่ใช้น้ำจากโครงการ

เลี้ยงเป็ด

ชุมชนต่อน้ำเป็นสปิงเกอร์รดพืชผัก

เป็นแหล่งจับสัตว์น้ำ

รูปภาพ : การสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (บึงจิว) จ.ร้อยเอ็ด

สัมภาษณ์ รองนายกเทศบาลตำบลบึงนคร

ชี้แจงวัตถุประสงค์การติดตามประเมินผลโครงการฯ

สอบถามประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ บ้านสังข์ ต.บึงนคร

สอบถามประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ บ้านสังข์ ต.บึงนคร

สอบถามประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ บ้านขาม ต.บึงนคร

สอบถามประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ บ้านขาม ต.บึงนคร

รูปภาพ : การสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (บึงจั่ว) จ.ร้อยเอ็ด

ชี้แจงวัตถุประสงค์การติดตามประเมินผลโครงการฯ

สอบถามประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ บ้านจั่วเหนือ-ใต้ ต.ธงธานี

สอบถามประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ บ้านจั่วเหนือ-ใต้ ต.ธงธานี

ชี้แจงวัตถุประสงค์การติดตามประเมินผลโครงการฯ

สอบถามประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ บ้านหนองตุ้ม ต.ธงธานี

สอบถามประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ บ้านหนองตุ้ม ต.ธงธานี

[แบบสอบถามสำหรับประชาชนผู้รับประโยชน์/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในพื้นที่โครงการ]

โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (บึงจิว) จังหวัดร้อยเอ็ด

~~~~~

วัตถุประสงค์ : เพื่อสำรวจข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ก่อน-ระหว่าง และหลังดำเนินโครงการ แล้วเสร็จในประเด็นต่างๆ ที่มีผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ คุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจ/ไม่พึงพอใจ และ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่โครงการ ตลอดจนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อหน่วยงานจะได้นำไป ปรับปรุงโครงการในโอกาสต่อไป

ชื่อโครงการ : โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (บึงจิว) อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
ได้รับงบประมาณดำเนินการปี พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕ จำนวน ๑๘.๕๐๐๐ ล้านบาท (งบไทยเข้มแข็ง)

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป/ผู้ให้สัมภาษณ์

๑.๑ ชื่อ-สกุล.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอรวัชบุรี.....จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๒ เพศ ☐ (๑) ชาย ☐ (๒) หญิง

๑.๓ อายุ ..... ปี (ไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี)

๑.๔ ระดับการศึกษา

- ☐ (๑) ไม่ได้เรียนหนังสือ ☐ (๒) ประถมศึกษา ☐ (๓) มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ (๔) มัธยมศึกษาตอนปลาย ☐ (๕) ปวช./ปวส./อนุปริญญา ☐ (๖)ปริญญาตรี/หรือสูงกว่า

๑.๕ อาชีพหลักของครัวเรือน

- ☐ (๑) เกษตรกร (ทำนา/ปลูกข้าว/เลี้ยงสัตว์/ทำประมง)
☐ (๒) รับจ้าง (ในภาคการเกษตร/รับจ้างทั่วไป)
☐ (๓) อื่นๆ (ระบุ เช่น ข้าราชการ พนักงานเอกชน เป็นต้น).....

๑.๖ รู้จักกรมทรัพยากรน้ำมาก่อนหรือไม่ ☐ (๑) รู้จัก อย่างไร ..... ☐ (๒) ไม่รู้จัก

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ

๒.๑ ก่อนจะมีการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว สภาพเดิม เป็นอย่างไร (เลือกคำตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ)

- ☐ (๑) ดินเลน/ขาดแคลนแหล่งน้ำธรรมชาติ
☐ (๒) มีวัชพืชปกคลุม (พืชไม่พึงประสงค์ในลำน้ำ เช่น ผักตบชวา ไมยราบยักษ์ ต้นไม้หักล้มขวางลำน้ำ ฯลฯ)
☐ (๓) น้ำเสีย (สี และ/หรือ มีกลิ่น)
☐ (๔) ช่วงฤดูน้ำหลาก มีปัญหาน้ำท่วมและการระบายน้ำ
☐ (๕) ขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้ง ☐ (๖) อื่นๆ ระบุ.....

๒.๒ ก่อนที่จะดำเนินการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว ท่านได้ใช้ประโยชน์ด้านใด และเพียงพอหรือไม่

☐ (๐) ไม่ได้ใช้

☐ (๑) ใช้ประโยชน์ เพื่อ.... (ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ)

☐ (๑.๑) ใช้ในครัวเรือน (น้ำใช้เพื่ออุปโภค)

☐ (๑) ได้ทั้งปี ☐ (๒) ขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง

☐ (๑.๒) เพื่อการเกษตร (เพาะปลูก/เลี้ยงสัตว์)

☐ (๑) ได้ทั้งปี ☐ (๒) ขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง

☐ (๑.๓) เป็นแหล่งน้ำดิบผลิตน้ำประปา

☐ (๑) ได้ทั้งปี ☐ (๒) ขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง

☐ (๑.๔) ทำให้ธรรมชาติสมบูรณ์ (ระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพของพืชและสัตว์)

☐ (๑) ได้ทั้งปี ☐ (๒) ขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง

☐ (๑.๕) น้ำเพื่อการอื่นๆ (เช่น อุตสาหกรรมครัวเรือน, ท่องเที่ยว, ฯลฯ) ระบุ .....

☐ (๑) ได้ทั้งปี ☐ (๒) ขาดแคลนบ้างเป็นบางครั้ง

๒.๓ ก่อน-ระหว่างและภายหลัง การอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (กระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ) ท่านมี
ความพึงพอใจในกระบวนการและคุณภาพการให้บริการ ดังนี้

(ให้กา ✓ ช่องที่ท่านคิดว่าตรงกับความเห็นของท่าน ระดับมาก คะแนน=๓, ปานกลาง คะแนน=๒, น้อย คะแนน=๑)

ลำดับ	หัวข้อ-เรื่อง	ระดับความพึงพอใจ			หมายเหตุ
		พอใจ มาก (๓)	พอใจ ปานกลาง (๒)	พอใจ น้อย (๑)	
	การมีส่วนร่วมของประชาชน (ก่อน-ระหว่าง ดำเนินโครงการ)				
๒.๓.๑	ภายในชุมชนรู้เรื่องและทราบข้อมูลโครงการเป็นอย่างดี				
๒.๓.๒	ภายในชุมชนได้แนะนำให้ข้อเสนอโครงการที่เป็นประโยชน์				
๒.๓.๓	เข้าใจและยอมรับโครงการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี				
๒.๓.๔	ได้มีส่วนเข้ารับฟังความคิดเห็น และได้แสดงความคิดเห็น				
๒.๓.๕	ได้เข้าไปสังเกตการณ์/ประสานการทำงานของเจ้าหน้าที่				
๒.๓.๖	เข้าไปร่วมประสานช่วยเหลือในโครงการระหว่างหน่วยงานกับชุมชนโดยตลอด				

ลำดับ	หัวข้อ-เรื่อง	ระดับความพึงพอใจ			หมายเหตุ
		พอใจ มาก (๓)	พอใจ ปานกลาง (๒)	พอใจ น้อย (๑)	
	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ (การให้บริการ)				
๒.๓.๗	จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น และชี้แจงรายละเอียดข้อมูลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูและเปิดโอกาสแสดงความคิดเห็น				
๒.๓.๘	เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ ท่านมีความเข้าใจและยอมรับโครงการเป็นอย่างดี				
๒.๓.๙	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้เรียบร้อยและรวดเร็ว				
๒.๓.๑๐	เจ้าหน้าที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมตลอดเวลาทุกขั้นตอนที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน				
๒.๓.๑๑	ประสานกับประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ (มีมนุษยสัมพันธ์)				
๒.๓.๑๒	เจ้าหน้าที่ควบคุมการทำงาน พร้อมกับให้คำแนะนำ ที่ปรึกษาด้านเทคนิค ด้วยความเต็มใจเป็นไปอย่างสุภาพ				
๒.๓.๑๓	รับฟังข้อร้องเรียน หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงการและเข้าไปติดต่อ เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว				
๒.๓.๑๔	ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ไม่เรียกร้องขอสิ่งตอบแทนเพื่อกระทำการบางเรื่อง				
๒.๓.๑๕	สนับสนุนและช่วยเหลือด้านการจัดการน้ำแก่ชุมชน/ลุ่มน้ำ				
	สิ่งอำนวยความสะดวก (สนับสนุนการบริการ)				
๒.๓.๑๖	ป้าย ชี้แจงประชาสัมพันธ์โครงการ				
๒.๓.๑๗	ความพร้อมและความเหมาะสมของอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องจักร และวัสดุที่ใช้ในโครงการ มีเพียงพอ				
๒.๓.๑๘	คุณภาพและความทันสมัยของอุปกรณ์ และเครื่องจักร				
	ผลผลิตโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว (คุณภาพผลผลิต)				
๒.๓.๑๙	ชุดลอกหนองน้ำ (ถูกต้องตามแบบที่ต้องการและที่กำหนด)				
๒.๓.๒๐	ดินขุดขนทิ้ง				
๒.๓.๒๑	คันดินบดอัดแน่น				
๒.๓.๒๒	อาคารระบายน้ำพร้อมบาน ปิด – เปิด				
๒.๓.๒๓	อาคารทางน้ำเข้า				
๒.๓.๒๔	บันไดคอนกรีต				
๒.๓.๒๕	พื้นที่โครงการตรงกับความต้องการ				
๒.๓.๒๖	ป้ายแสดงโครงการ ติดตั้งไว้ชัดเจน				

ลำดับ	หัวข้อ-เรื่อง	ระดับความพึงพอใจ			หมายเหตุ
		พอใจ มาก (๓)	พอใจ ปานกลาง (๒)	พอใจ น้อย (๑)	
	ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อโครงการ (คุณภาพผลลัพธ์)				
๒.๓.๒๗	บรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ในฤดูแล้ง				
๒.๓.๒๘	บรรเทาปัญหาน้ท่วมและน้หลาก				
๒.๓.๒๙	สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติเปลี่ยนแปลง ดีขึ้น				
๒.๓.๓๐	การประกอบอาชีพเปลี่ยนแปลง ดีขึ้น				
๒.๓.๓๑	โครงการเฉลิมพระเกียรติ ๘๗ พรรษา (๕ ธ.ค. ๒๕๕๗)				
๒.๓.๓๒	ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริฯ (แก้มลิง ปลุกป่า แหล่งอาหาร การจัดการน้ หญ้าแฝกและดิน เศรษฐกิจพอเพียง)				
๒.๓.๓๓	การให้บริการ ครบถ้วน ถูกต้อง/ตรงความต้องการ				

ตอนที่ ๓ ประสิทธิผลโครงการ

๓.๑ ภายหลังจากการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว ผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์และความคุ้มค่า ในชุมชนท่านเป็นอย่างไร

(ให้กา ✓ ช่องที่ท่านคิดว่าตรงกับความเห็นของท่าน ระดับมาก คะแนน=๓, ปานกลาง คะแนน=๒, น้อย คะแนน=๑)

ลำดับ	หัวข้อ-เรื่อง	ระดับที่เปลี่ยนแปลง			หมายเหตุ
		มากกว่า ก่อนมี โครงการ (๓)	เท่าเดิม/ไม่ เปลี่ยนแปลง (๒)	น้อยกว่า ก่อนมี โครงการ (๑)	
	ประชาชนได้รับประโยชน์				
๓.๑.๑	มีน้ำเก็บกัก ไว้ใช้ประโยชน์ในชุมชนและในครัวเรือน				
๓.๑.๒	บรรเทาน้ำท่วม/อุทกภัย				
๓.๑.๓	บรรเทาการขาดแคลนน้ำ/ภัยแล้ง				
๓.๑.๔	ช่วยการระบายน้ำได้				
	ความคุ้มค่า ให้ตอบเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับท่าน ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ				
๓.๑.๕	☐ ทำนาข้าว				
๓.๑.๖	☐ ปลุกข้าวโพด				
๓.๑.๗	☐ ปลุกมันสำปะหลัง				
๓.๑.๘	☐ ปลุกยาง (ยางพารา)				
๓.๑.๙	☐ อื่นๆ ระบุ.....				

๓.๒ ภายหลัง จากการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว เกิดผลกระทบต่อชุมชนและหมู่บ้าน อย่างไร

(ให้กา ✓ ช่องที่ท่านคิดว่าตรงกับความเห็นของท่าน ระดับมาก คะแนน=๓, ปานกลาง คะแนน=๒, น้อย คะแนน=๑)

ลำดับ	หัวข้อ-เรื่อง	ระดับผลกระทบที่เกิดขึ้น			หมายเหตุ
		ดีขึ้น กว่าเดิม (+)	เหมือนเดิม (๐)	น้อย กว่าเดิม (-)	
	ทางเศรษฐกิจ				
๓.๒.๑	รายได้ครัวเรือน				
๓.๒.๒	ผลผลิตการประกอบอาชีพ				
๓.๒.๓	รายจ่ายในครัวเรือน				
๓.๒.๔	มูลค่าที่ดิน				
๓.๒.๕	สาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น มีถนน มีประปา มีไฟฟ้า เป็นต้น				
	ทางสังคม				
๓.๒.๖	การแบ่งปันการใช้น้ำร่วมกัน				
๓.๒.๗	แรงงานในชนบท (การจ้างงานในพื้นที่/แรงงานกลับถิ่นฐาน)				
๓.๒.๘	กิจกรรมเกี่ยวกับน้ำ (วันลอยกระทง, สงกรานต์, แข่งเรือ, เฉลิมพระเกียรติวันพ่อ/วันแม่, วันพัฒนาอนุรักษ์คูคลอง)				
๓.๒.๙	แหล่งพักผ่อนหรือแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน				
	ทางสิ่งแวดล้อม				
๓.๒.๑๐	มีปริมาณน้ำในแหล่งน้ำ				
๓.๒.๑๑	ชนิด/ปริมาณ สัตว์น้ำ/พืชน้ำ ในแหล่งน้ำ				
๓.๒.๑๒	คุณภาพน้ำ				
๓.๒.๑๓	ระบบนิเวศโดยรวมต่อชุมชน				

๓.๓ **ภายหลัง** จากการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงกิว ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดูแลรักษาแหล่งน้ำให้เกิดประสิทธิภาพ (เลือกคำตอบที่ตรงความเห็นที่ท่านความต้องการ)

ข้อ	คำถาม	เลือกคำตอบ		หมายเหตุ/เหตุผล
		(๑)	(๒)	
๓.๓.๑	มีการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ หรือไม่	☐ มี	☐ ไม่มี	ถ้าไม่มี
๓.๓.๒	ต้องการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำหรือเครือข่ายน้ำ	☐ ต้องการ	☐ ไม่ต้องการ	
๓.๓.๓	ต้องการความรู้ เกี่ยวกับการตั้งกลุ่ม กฎระเบียบ	☐ ต้องการ	☐ ไม่ต้องการ	
๓.๓.๔	ต้องการให้หน่วยงานใดสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม (เลือกตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ)	☐ (๑) เครือข่ายประชาชน		
		☐ (๒) อบต./เทศบาล/อบจ.		
		☐ (๓) กรมทรัพยากรน้ำ		

ตอนที่ ๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

๔.๑ ปัญหา อุปสรรค ความไม่พึงพอใจ

.....

.....

.....

.....

๔.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงงาน

[illegible]

ขอขอบคุณในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม
ส่วนประสานติดตามและประเมินผล สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ
กรมทรัพยากรน้ำ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษาโครงการ

นายจตุพร บุรุษพัฒน์
นายบุญจง จรัสดำรงนิตย์
นายนิรุติ คุณผล
นายสมนึก สุขช่วย
นายวรเกียรติ มณีเนตร
นางสุนันท์ ทานะรมณ์

อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ
รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๔
ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

คณะผู้จัดทำ ประมวลผล เรียงเรียงข้อมูล และภาคสนาม

นายสิทธิพล หิรัญนพเจริญ
นายบัญชา สายรอด

ผู้อำนวยการส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล
ผู้อำนวยการส่วนประสานและบริหารจัดการลุ่มน้ำ
ชิตอนล่าง

นางวงเดือน โพธิ์มาก
นายขวัญชัย พร้อมสุข
นางสาวสุวรรณี โกวิทวรารังกูร
นางอำไพ ณะนวล
นายพิทยา พลตรี
นายอัษฎา ทีฆะ
นางสาวกฤษมา แก้วทนต์
นางสาวดาริณี วงศ์ชัย
นายพิมพ์ลภัสส์ พิมพ์สนาม
นายศุภณัฐ คำแพง

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
วิศวกรโยธาชำนาญการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
นักวิทยาศาสตร์ปฏิบัติการ